

صنعت نیروگاهی

و

سیاست های تبعیض آمیز علیه توان داخلی

فرصت ها و چالش های اقتصاد صنعت برق

سرمایه گذاری خارجی، بایدها و نبایدها

بررسی قرارداد وزارت نیرو با شرکت یونیت اینترنشنال

تهیه و تنظیم: مرکز مطالعات راهبردی انرژی

بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران

مقدمه

«یکی از دوستان اطلاع دادند که یک ستاد دانشجویی برای تحقیق در اقتصاد مقاومتی تشکیل شده. کار بسیار جالبی است. این جور کارهای عمیق، همان چیزی است که کشور به آن احتیاج دارد. شما باید فکر کنید، مطالعه کنید، تحقیق کنید. این تحقیق‌ها اگر به درد آن دستگاه مسئول هم نخورد یا به کار او نیاید یا نپسندد، قطعاً به کار شما می‌آید و به درد شما می‌خورد. این، کار بسیار جالبی است. همچنین یکی دیگر از دوستان اطلاع دادند که در دانشگاه شریف مرکز مطالعاتی تشکیل شده و در این زمینه‌ها کار می‌کنند. این‌ها بسیار کارهای مهمی است. این انگیزه‌ی جوان دانشجوی و فکور، خیلی برای آینده‌ی کشور مهم است.»

بیانات در دیدار دانشجویان (۱۹ مردادماه ۹۰)

کتابچه‌ای که هم‌اکنون در اختیار دارید، حاصل فعالیت‌های دانشجویان دانشگاه تهران در «مرکز مطالعات انرژی بسیج دانشجویی دانشکده فنی» است. این مرکز در راستای عمل به منویات مقام معظم رهبری در امر مطالبه‌گری در حوزه‌های تخصصی انرژی و همچنین تاثیرگذاری بر سیاست‌گذاری‌های کلان کشوری تشکیل شده است. حوزه‌های ذیل بررسی این مرکز، حوزه‌های نفت و گاز، نیروگاه‌سازی و شبکه‌های برق رسانی است.

با عنایت به وظایف ذکر شده و تحقیقات انجام شده پیرامون حوزه نیروگاه‌سازی، شاهد تبعیض‌هایی بودیم که به واسطه قوانین تصویب شده در مجلس شورای اسلامی، من جمله ماده ۶ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، ظلم بزرگی در حق سازندگان داخلی روا داشته شده است. مصداق بارز این تبعیض‌ها را می‌توانیم در قرارداد وزارت نیرو با شرکت «یونیت اینترنشنال» ترکیه مشاهده کنیم.

پس از نامه نگاری‌ها، مطالبه‌گری‌ها و برگزاری نشست‌های تخصصی که با مسئولین سازمان بازرسی کل کشور، سازمان سرمایه‌گذاری خارجی و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران و همچنین وزارت نیرو صورت گرفت، مشاهده نمودیم که سازمان بازرسی کل کشور به این قرارداد ورود کرد و گزارشی ارائه داد. به واسطه این گزارش، ظرفیت

فهرست مطالب

مقدمه	۳
قرارداد وزارت نیرو با شرکت یونیت، آن چه باید بدانیم	۵
مشروح همایش «توانمندی‌های صنعت نیروگاهی، فرصت‌ها و چالش‌ها»	۱۱
بیانیه بسیج دانشجویی پیرامون همایش قرارداد یونیت	۳۷
نامه بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران به سازمان بازرسی کل کشور	۴۰
نامه بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران به ریاست جمهوری	۴۳
نامه بسیج دانشجویی دانشگاه شریف به سازمان بازرسی کل کشور	۴۶
نامه ۴۵۰ نفر از دانشجویان سراسر کشور به ریاست جمهوری	۴۹

قرارداد وزارت نیرو با شرکت یونیت آن چه باید بدانیم

طی چند سال اخیر، وضعیت بحرانی اوج بار^۱ برق به خصوص در فصل تابستان و احتمال خاموشی در شبکه، لزوم افزایش ظرفیت تولید برق را گوشزد میکند. لذا دغدغه ی وزارت نیرو افزایش ظرفیت تولید برق بوده و هست. بر اساس آمار وزارت نیرو در سال ۹۴ تنها ۹۴۰ مگاوات افزایش ظرفیت داشته ایم درحالی که نیاز کشور به افزایش ظرفیت تا سال ۱۳۹۹، به طور میانگین، سالانه ۵۰۰۰ مگاوات خواهد بود. در صورت عدم برآورد این میزان، قطعی برق واحد های مسکونی و تعطیلی واحد های تولیدی و صنعتی دور از انتظار نیست.

از سال ۹۳ تاکنون طرح هایی برای تبدیل نیروگاه های گازی به سیکل ترکیبی مطرح شده و تاکنون اقداماتی انجام شده است. این اقدام سنجیده، علاوه بر افزایش راندمان نیروگاه ها و کاهش مصرف سوخت در بخش نیروگاهی، کشور را از تعریف پروژه هایی که ضرورت نداشته اند بی نیاز می کرد. اما به سبب کمبود منابع مالی وزارت نیرو چندان مورد استقبال واقع نشد. آنچه شایان ذکر است ضرورت توجه سیاست گذاران انرژی به گسترش انرژی های نو و گسترش تولیدات پراکنده شبکه^۲ است که با توجه به جغرافیای کشوری، مقیاس شبکه و کاهش تلفات انتقال، مورد توصیه کارشناسان فنی است.

طی دهه گذشته، وزارت نیرو به دلیل کمبود منابع مالی به سبب اصلاح ناکارآمد تعرفه برق، توانایی پرداخت تمام هزینه تبدیل انرژی، به نیروگاه ها را ندارد و طلب

۱- Peak Demand -

۲- (DG: Distributed Generation) اصطلاحاً به تولید برق کمتر از ۲۵ مگاوات در محل مصرف گفته می شود.

نیروگاه های ذیل قرارداد کاهش پیدا کرد و امیدها برای تقویت توان داخلی احیا شد. اما دریغ که وزارت نیرو نه خود را ملزم به ارائه طرحی برای اصلاح قوانین فوق الذکر می داند و نه ملزم به اجرای دستور سازمان بازرسی.

آن چه که در این کتابچه در اختیار شما قرار دارد، ارائه تلاش های دانشجویان دلسوز کشور است که در قالب نامه ها، بیانیه ها و البته همایش «توانمندی های صنعت نیروگاهی؛ فرصت ها و چالش ها» مورخ ۱۳۹۵/۸/۱۱، به همت بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران انجام پذیرفته اند. شایان ذکر است این درخواست ها صرفاً به دانشگاه تهران محدود نگردید و دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف نیز با ارسال نامه ای به سازمان بازرسی کل کشور، خواستار رفع تبعیض علیه تولید ملی شدند. همچنین در ادامه ۴۵۰ نفر از دانشجویان سراسر کشور نیز با ارسال نامه ای به رئیس جمهور محترم، درخواست توجه به توان داخلی موجود در این حوزه شدند. ان شاء الله که نیت پاک این دانشجویان، سبب شود تا مسئولین امر، برای اصلاح قوانین ظالمانه علیه تولید ملی و اشتغال همت نمایند.

والعاقبه للمتقين

تامین کند.

• به دلیل ارائه چنین ضمانت سنگینی جهت حفظ اعتبار جمهوری اسلامی در اقتصاد جهانی، وزارت نیرو می‌بایست هزینه تبدیل انرژی این نیروگاه را که سالانه ۸۰۰ میلیون دلار (۲۴۰۰ میلیارد تومان) برآورد می‌شود، در اولویت پرداخت قرار دهد.

طبق نظر کارشناسان، افزایش ظرفیت تولید برق به قیمت افزایش طلبکاران خارجی وزارت نیرو، تشدید کننده رکود است، چرا که با وجود بدهی ۱۲۰۰۰ میلیارد تومانی وزارت نیرو به شرکت‌های تولید کننده برق داخلی و اولویت پرداخت پول شرکت‌های خارجی، میزان بدهی و فشار اقتصادی به شرکت‌های داخلی بیش از پیش می‌گردد و وضعیت رکودی صنعت برق تداوم می‌یابد.

وزارت نیرو باید برای رفع بدهی‌های خود، ابتدا تعرفه‌های قیمت برق را اصلاح نماید پس از آن، با پرداخت بدهی‌های خود به پیمانکاران داخلی، امکان فعالیت مجدد برای این صنعت را فراهم نماید و گرنه این وضعیت رکودی، دیر یا زود، صنعت برق را از نفس خواهد انداخت.

سرمایه‌گذار ایرانی به دولت اجازه داده می‌شود علاوه بر تضمین‌های قابل ارائه (Payment Guarantee) در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی، دولت موظف است، اولویت را با سرمایه‌گذار ایرانی قرار دهد. متأسفانه علی‌رغم درخواست شرکت‌های داخلی برای اینگونه تامین مالی، این ضمانت نامه در اختیار شرکت‌های داخلی قرار نمی‌گیرد، لذا این قانون به سبب سوء برداشت‌ها و تفسیرها نیازمند طرحی اصلاحی از سوی مجلس شورای اسلامی است که با پیگیری نمایندگان مجلس به سرانجام خواهد رسید.

• وزارت اقتصاد با اطمینان کامل ضمانت نامه‌ای در اختیار شرکت ترکیه‌ای قرار می‌دهد (Payment Guarantee) تا در صورت هرگونه تعویق در پرداخت پول برق، با ارائه ضمانت نامه در هر دادگاه بین‌المللی اموال ایران را مصادره نماید، لذا این شرکت به اعتبار ضمانت پرداخت وزارت اقتصاد می‌تواند با بانک‌ها وارد مذاکره شود و وام ارزی با سود کم از بانک‌های بین‌المللی دریافت کند که حدود ۸۰ درصد^۴ هزینه‌ی این پروژه را

۳- مصاحبه آقای هوشنگ فلاحتیان، معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی و اظهارات اوناال آپسال، مدیر عامل شرکت یونیت در مصاحبه با روز نامه حریت ترکیه به تاریخ ۱۳۹۵/۳/۱۱

۴- بسته به میزان اعتبار تضمین متفاوت هست. در اقتصاد جهانی تضمین دولتی ایران برخلاف تضمین وزارت نیرو قابل اعتبار هست.

بررسی جنبه‌های اقتصادی قرارداد یونیت اینترنشنال

طی این قرارداد وزارت نیرو تضمین می‌کند که به مدت شش سال، برق تولیدی نیروگاه را خریداری نماید. از طرف دیگر بر امکان فروش برق تولیدی در بازار آزاد، به مدت ۱۴ سال متعهد شده است.

وزارت نیرو تاکنون برای هیچ شرکت داخلی مجوز صادرات برق را صادر نکرده است^۱، حال آنکه مسئولین وزارت نیرو درباره قرارداد یونیت چنین نظری دارند: "در این قرارداد هیچ مطلبی در خصوص صادرات برق، نفیا و اثباتاً وجود ندارد"^۲.

این عدم قطعیت در قرارداد، سبب شده است تا احتمال صادرات سالانه ۱۰۰۰ مگاوات^۳ بعد از دوره ۶ ساله بیش از پیش قوت بگیرد و لازم است مسئولین وزارت نیرو از صادرات برق توسط شرکت خارجی جلوگیری کنند

• طبق ماده ۲۶ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، در اجرای قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ به منظور جلب سرمایه‌گذاری خارجی، در اجرای طرح‌های زیربنایی و تولیدی از قبیل طرح‌های نیروگاهی، انتقال نیرو و ... با اولویت

شرکت‌های داخلی از وزارت نیرو به ۱۲ هزار میلیارد تومان رسیده است، از طرفی رکود حاکم برفضای صنعتی کشور، فعالیت شرکت‌های داخلی را بیش از پیش با مشکل مواجه کرده است، لذا این شرکت‌ها توان توسعه فناوری محصولات و سرمایه‌گذاری‌های جدید را ندارند.

رویکرد کارشناسان برای عبور از این بحران، برون‌گرایی و جذب سرمایه برای فعالیت مجدد توان داخلی است، راهکاری که شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی، از آن جذب سرمایه برای توان خارجی را برداشت کرده است.

مشخصات کلی قرارداد

یونیت اینترنشنال

- ظرفیت: ۵۰۰۰ مگاوات
- ارزش قرارداد: ۳ میلیارد دلار
- نوع قرارداد ساخت، مالکیت و بهره‌برداری (BOO)
- خرید تضمینی برق در یک دوره ۶ ساله و پس از آن تا ۱۴ سال فروش برق در بازار آزاد
- عدم واگذاری مالکیت نیروگاه به دولت
- بزرگترین قرارداد نیروگاه سازی مستقل جهان توسط شرکت‌های خارجی به حساب می‌آید.

۱- بند "ه" ماده "۱۳۳" قانون برنامه پنجم توسعه

۲- جوابیه شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی به تاریخ ۱۳۹۵/۷/۱

۲۰٪ - در شبکه هستند، نیازمند بازطراحی و نوسازی تجهیزات هستند، لذا ارتقا فناوری و تکنولوژی در این زمینه به شدت در کشور احساس می‌شود و چنانچه این فناوری، داخلی شود، به شدت به کاهش هزینه‌ها و اشتغال‌زایی نیروهای دانشگاهی کشور کمک خواهد کرد.

اگرچه پیوست انتقال فناوری به شدت ضروری و نیاز کشور است، اما در قرارداد یونیت هیچگونه پیوست انتقال فناوری وجود ندارد و اجرایی شدن این قرارداد بدون پیوست انتقال فناوری، سبب می‌گردد که هزینه انتقال فناوری برای شرکت‌های داخلی، به مراتب بیش‌تر گردد و احتمالاً در آینده نیز از دستیابی به علم و فناوری روز دنیا باز می‌مانیم.

در پایان ضمن توجه به نکات ارزنده رهبری لازم میدانیم تاکید کنیم، هیچ بخشی از مفاد این قرارداد نمیتواند دربرگیرنده هیچ کدام از سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی رهبری باشد.

رهبری انقلاب ضمن تأکید بر استفاده از ظرفیت بخشهایی که قبلاً کشور روی آنها سرمایه گذاری کرده‌ایم، فرمودند: «ما دیگر نیرویم از بیرون نیروگاه بخیریم وارد کنیم، یا افرادی بیاوریم برای ما نیروگاه درست کنند».^۴

«اگر مرکزی فلان دستگاه فنی را میسازد و خوش را هم می‌سازد؛ مپنا. من باب مثال؛ بعد همین را ما وارد کنیم. حُب این بد است؛ این ضد آن جهتگیری اقتصاد مقاومتی است».^۵

نیروگاه رودشور

۲- این شرکت فقط مالکیت ۱۷۷ مگاوات نیروگاه را برعهده دارد و به عنوان هماهنگ کننده کار خرید و تامین تجهیزات -و نه ساخت- ۵ نیروگاه در کشور فعالیت داشته است.

۳- فاز های ۲ و ۳ نیروگاه رودشور به بهره برداری نرسیده است.

۴- رهبر معظم انقلاب در سخنرانی ابتدای سال خود، در حرم رضوی (مورخ ۱۳۹۵/۱/۱)

۵- دیدار عیدانه با جمعی از مسئولین (۲۴ فروردین ۹۴)

آنچه غیر قابل انکار است، امتیازهای ویژه این پروژه، برای شرکت سرمایه‌گذار خارجی هست و برگزار نشدن مناقصه، از شفافیت مالی قرارداد کاسته است به‌گونه‌ای که هم اکنون هیچ میزانی از هزینه‌های EPC، هزینه وام‌ها، هزینه تعمیر و نگهداری و .. عنوان نشده است. لذا برگزاری مناقصه عادلانه و شفاف^۱ برای این پروژه، انتظار همه دلسوزین جامعه است که امیدواریم هرچه سریعتر شاهد برگزاری آن باشیم.

بررسی جنبه‌های فنی قرارداد یونیت اینترنشنال

سوابق کم^۲ و ضعیف شرکت ترکیه‌ای در نیروگاه سازی، سبب می‌شود که ریسک تولید ۵۰۰۰ مگاوات برق، بیش‌تر گردد. در رابطه با سابقه ضعیف شرکت ترکیه‌ای، می‌توان به تجربه نیروگاه ۲۰۰۰

نیروگاه جنوب اصفهان

این نیروگاه طی قراردادی BOT به عنوان اولین نیروگاه خصوصی کشور با سرمایه گذاری شرکت مپنا بین الملل و شرکت ایپاک احداث گردید. برای تامین مالی پروژه از تضمین دولتی (Payment Guarantee) استفاده شده است.

مگاواتی رودشور در سال ۸۶ اشاره کرد^۳ که هم اکنون ۸۰۰ مگاوات برق تولید می‌کند و به سبب طراحی غلط، امکان تبدیل نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی وجود ندارد و با وجود این‌که در این نیروگاه، از توربین های کلاس F استفاده شده است، بازدهی آن از ۳۶٪ بیش‌تر نخواهد شد.

از نقطه نظر فنی، احداث نیروگاه های با بازده ۵۸٪ در کشور حرکتی رو به جلو و مثبت ارزیابی می شود و هزینه سوخت مصرفی بخش نیروگاهی کشور را کاهش می‌دهد. با توجه به این‌که نیروگاه‌های کشور هم اکنون وضعیت مناسبی ندارند و بسیاری از نیروگاه‌ها با بازده پایین -بعضاً

۱- آقای فلاحتیان در دومین کنگره نفت و نیرو به تاریخ ۱۳۹۵/۷/۲۸ تاکید داشتند: "در قراردادهایی که شرکت خارجی بخواهد سرمایه‌گذاری کند و درخواست تضمین پرداخت (Payment Guarantee) یا تضمین حاکمیتی (Sovereign Guarantee) داشته باشد باید مناقصه برگزار شود."

مشروح همایش

«توانمندی های صنعت نیروگاهی، فرصت ها و چالش ها»

مکان: دانشکده برق و کامپیوتر دانشگاه تهران زمان: ۱۱ آبان ماه ۱۳۹۵

به همت بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران

سخنرانان:

۱. آقای دکتر عباس علی آبادی، ریاست محترم شرکت مینا
۲. آقای مهندس علیرضا کلاهی، ریاست محترم سندیکای صنعت برق ایران
۳. آقای مهندس مصطفی خاچی، کارشناس مسائل اقتصادی در حوزه نیروگاهی

یونیت اوایل تابستان است. ما به عنوان دانشجویان دغدغه مند، اخبار را رصد و پی گیری می کنیم، در این میان متوجه شدیم سازمان بازرسی، قرارداد واردات ۵۰۰ واگن توسط وزارت راه را به خاطر وجود توان داخلی لغو کرده است. این اتفاق برای ما جالب و قابل توجه بود. در ادامه تصمیم گرفتیم، نادیده گرفتن توانمندی های داخلی را که در سایر حوزه ها رخ می دهد نیز به اطلاع سازمان بازرسی و نهادهای مشابه برسانیم. لذا نامه ای برای ایشان تنظیم کرده و چند مورد را در آن ذکر کردیم که یکی از آنها، قرارداد وزارت نیرو با شرکت یونیت اینترنشنال ترکیه، بزرگترین قرارداد نیروگاه های مستقل جهان، به ارزش ۳ میلیارد دلار بود. چند نکته عجیب در مورد این قرارداد وجود دارد. ۱- مناقصه ای برگزار نشده است، ۲- توان داخلی که در نظر گرفته نشده

محمدرضا قلی زاده مسئول بسیج دانشجویی پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران در ابتدا به بیان دلایل برگزاری برنامه و علت غیبت نماینده وزارت نیرو پرداخت:

بسم الله الرحمن الرحيم. عرض سلام و ادب و خیر مقدم دارم خدمت همه حضار گرامی، کارشناسان محترم، اساتید بزرگوار و دانشجویان عزیز. ان شاء الله برآیند این فعالیت ها قدم کوچکی جهت احیای منافع ملی کشور باشد. آغاز فعالیت های بسیج دانشجویی دانشکده فنی با قرارداد

توانمندی های صنعت نیروگاهی فرصت ها و چالش ها

چشم انداز نیروگاه سازی ایران
سرمایه گذاری خارجی، باید ها و نبایدها

مکان: خیابان کارگر شمالی، بالاتر از تقاطع جلال آل احمد، پردیس دانشکده های

فنی دانشگاه تهران، آمفی تئاتر دانشکده برق و کامپیوتر

زمان: سه شنبه ۱۱ آبان، ساعت ۱۲:۳۰

مهندس خاتمی
کارشناس سرمایه
گذاری در نیروگاه
های مستقل

مهندس کلاهی
رئیس هیات مدیره
سندیکای صنعت برق

دکتر علی آبادی
مدیر عامل گروه مینا

مهندس فلاحتیان
معاون وزیر نیرو در
امور برق و انرژی

نیروگاه رودشور

نیروگاه جنوب اسفهان

است، ۳- امتیازات ویژه‌ای که برای شرکت خارجی در نظر گرفته شده است و .... نکاتی را در جلساتی به سازمان بازرسی منتقل کردیم و آن‌ها قول ترتیب اثر دادند. در ادامه با یافتن چند مشکل دیگر، تصمیم گرفتیم نامه‌ای را تنظیم و برای رئیس جمهور، وزیر نیرو و وزیر اقتصاد ارسال کنیم. از آنجا که در این قرارداد، ضمانت‌نامه‌ای از طریق وزارت اقتصاد اعطا می‌شود، نامه را برای وزیر اقتصاد رئیس سازمان سرمایه‌گذاری هم فرستادیم. نتیجه آن نامه یک جلسه در سازمان سرمایه‌گذاری خارجی بود که نکات خود را در آن جلسه مطرح کردیم. مشخص شد که یک سری ایرادات در متن قانون حمایت از سرمایه‌گذاری وجود دارد که در جلسات بعد، نسبت به رفع آن‌ها اقدام شود. نامه ما به وزارت نیرو به شرکت مادر تخصصی تولید برق حرارتی ارجاع داده شد. در این برهه، ما طبق فرمایش مقام معظم رهبری مبنی بر برگزاری همایش تخصصی با حضور کارشناسان برای ایراد نظرات مختلف پیرامون مسائل کشور، تصمیم گرفتیم همایش امروز را برگزار نماییم و از مخالفین و موافقین این قرارداد دعوت نماییم. ما می‌دانستیم که بالاخره وزارت نیرو دلایلی برای برگزار

نکردن مناقصه، اعطای امتیازات ویژه به شرکت خارجی و نادیده گرفتن توان داخلی دارد. لذا در یک فضای نخبگانی با حضور دانشجویان و اساتید، این مسائل مطرح شود و در راستای حل آن‌ها تلاش شود. به شرکت برق حرارتی رجوع شد. تماس‌ها و نامه‌نگاری‌های مکرری داشتیم. منتهی نتیجه این بود که نه خود آقای طرزطلب و نه نماینده‌ای از این شرکت در این برنامه حضور پیدا نخواهد کرد. در ادامه به آقای فلاحتیان از وزارت نیرو مراجعه کردیم ولی به تماس‌ها و نامه‌نگاری‌ها جوابی داده نشد. بعد از یکی از کنفرانس‌ها با ایشان صحبت کردیم و ایشان قول مساعد دادند که در برنامه شرکت کنند. ما باز هم پی‌گیری‌ها را ادامه دادیم، ولی دیروز به ما اطلاع دادند که نه خود آقای فلاحتیان و نه نماینده‌ای از وزارت نیرو در برنامه حضور نخواهند داشت. من متاسفم که این را اعلام کنم در برنامه‌ای که بدون غرض‌ورزی سیاسی و برای بررسی نکات فنی این قرارداد برگزار کردیم، هیچ نماینده‌ای از وزارت نیرو حضور ندارد. بنده عذرخواهی می‌کنم از طرف آقای طرزطلب که لایق ندانستند یا نیاز ندانستند که تشریف بیاورند و با دانشجویان صحبت کنند. عذرخواهی می‌کنم از طرف آقای فلاحتیان

ارزش بورس کشور را شرکت‌های معدنی و وابسته به مواد اولیه تشکیل می‌دهند. من خارج از تحرکات جناحی و سیاسی حرف می‌زنم؛ چرا که من یک آدم ملی هستم و رشد و اعتلای کشور برای من مهم می‌باشد. سیاست‌های غلطی که در دولت‌های نهم و دهم اتخاذ شد- مانند نگهداری پول نفت در کشور- توانایی رقابت‌پذیری صنایع را کاهش داد و صنایع ارزش افزوده را به قهقرا برد. مخابرات از بین رفت، صنعت خودروسازی با دوپینگ زنده است و لوازم خانگی واردکننده از چین است. اما صنعت برق هنوز وجود دارد و خوب هم عمل کرده است. ظرفیت نصب شده تولید برق ایران ۷۵ هزار مگاوات و به عنوان رتبه ۱۴ دنیا است که این عمدتاً توسط شرکت‌های داخلی انجام و زیرساخت‌های توزیع و انتقال آن آماده شده است. ما در این صنعت تقریباً ۹۵ درصد خود کفاییم؛ خود کفایی که واقعی است و کیفیت لازم را دارد. ۹۹ درصد صادرات فنی و مهندسی سال گذشته ما مربوط به صنعت آب و برق بوده است. همچنین اشتغال ایجاد شده توسط شرکت‌هایی که ارزش افزوده دارند خیلی متفاوت از صناعی است که خام‌فروشی می‌کنند. برنامه‌ریزی مناسب یکی از دلایلی

که حرف خود را تغییر دادند. انشاءالله جمع‌بندی جلسه ما به گوش ایشان برسد. در خدمت مهمانان و اساتید گرانقدری هستیم.

آقای مهندس کلاهی:

ریاست محترم سندیکای صنعت برق ایران

بنده رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق هستم و در زمینه استارت‌آپ‌ها هم فعالیت دارم. همچنین عضو هیئت مدیره دیجی‌کالا نیز می‌باشم. بنده از این که در جمع نخبگان کشور هستم بسیار خرسندم. صنعت برق ایران جزو صنایع پیشرو کشور و مایه افتخار ما است، اما به علت یک سری سیاست‌گذاری‌های غلط، صناعی که دارای ارزش افزوده خوبی بودند به شدت دچار پدیده خام‌فروشی شده‌اند همین‌طور که می‌بینید اکثریت

است که صنعت برق را به این جا رسانده است که این برنامه ریزی از وزارت آقای زنگنه بر وزارت نیرو شروع شده است. ما در کشور همه مواد اولیه را داریم. برق صنعتی است که فناوری نسبتا بالایی دارد و دچار تحولات مداوم نمی شود. منتهی در اکثریت بنگاه هایمان و در کشور تفکر استراتژیک وجود ندارد. دچار روزمرگی هستیم و برنامه ریزی بلند مدت نداریم. نتیجه این می شود که تولید ناخالص ما که دو برابر ترکیه بود نصف این کشور و یک پنجم کره جنوبی می شود. باید تفکر استراتژیک داشته باشیم. چشم انداز داشته باشیم.

سرمایه گذاری را از فایننس و استقراض جدا کنیم. در سرمایه گذاری مستقیم خارجی مفید، اگر شرکتهای خارجی بیایند و در مدیریت شرکتهای ما دخالت کنند خیلی مفید است. لکن من کاملا مخالف واردات بی رویه ام.

ما باید بتوانیم با شرکتهای مختلف و بزرگ جهانی تعامل بکنیم، البته با رعایت اقتضائات. این به آن معنا نیست که بازارمان را تقدیم آنها بکنیم. اگر نتوانیم رشد اقتصادی ایجاد کنیم با این سرمایه نیرو انسانی که داریم، در آینده وضعیت خطرناکی خواهیم داشت. باید فارغ از

جناحهای سیاسی، منافع ملی را در نظر بگیریم.

سوالات

۱) ساز و کار انتقال فناوری و ارتقای توان داخل در احداث پروژه های نیروگاهی و دیگر پروژه های صنعت برق و ارتباطش با شرکتهای توانمند داخلی چه باید باشد؟

ببینید این تجربه قبلا شده است. همان طور که قبلا عرض کردم این توانمندی صنعت بومی مدیون یک برنامه ریزی درست است. بعد از پایان جنگ، وقتی که ما خاموشی های گسترده داشتیم، دولت برنامه احداث نیروگاه ها و پست ها را به طور کامل پیاده کرد. همان موقع با شرکتهای خارجی شرط شد که اگر شما می خواهید در بازار ایران حضور پیدا کنید، باید فناوری را انتقال دهید. فناوری انتقال توربین همین گونه به ایران انتقال پیدا کرد. تجهیزات GIS، تجهیزات پست و همین طور مهندسی پست ها. خود من یک تجربه دارم برای تولید کابل های ۲۳۰ کیلو ولت. ما اولین تولیدکننده در کل خاورمیانه و غرب آسیا و شمال آفریقا بودیم. چجوری شد؟ برق تهران مناقصه ای رفت. ۱۴ امتیاز برای ساخت داخل گذاشت. همین موقع ما فناوری را خودمان به دست آوردیم و

که این فناوری را انتقال می دهد یا خیر. در مقطعی که ما کابل ۲۳۰ کیلوولت تولید کردیم، شرایط کارتل بود. تمام سعی شان را کردند که این اتفاق در ایران نیفتد. وقتی تولیدکنندگان یک فناوری بالا محدود باشد، سود بالایی هم دارد و قطعاً هم از آن سود بالا محافظت می کنند.

۲) آیا ملاحظات انتقال فناوری و سرمایه گذاری در زمینه ارتقای توانمندی داخل در قراردادهای وزارت نیرو دیده می شود؟

در بحث قرارداد یونیت خیر. ولی در قراردادهایی که برق تهران، در پست ها بسته است امتیازات خوبی داده شده است. حتی در مناقصه مثلا شرکت ABB به دلیل عدم رعایت حداقل توانمندی ساخت داخل رد شده است. حداقل در بخش GIS که ما حداقل توان ساخت داخل نداشته ایم، شرایط به خوبی دیده شده است. موضوع بعدی این است که بحث در مورد اجرای این شروط است. یعنی اگر این بحث توان داخل و انتقال فناوری درست اجرا شود و درست نظارت و پیگیری شود. اینجوری نباشد که برخی شرکتهای داخلی ورود کنند، اسمشان را بگذارند و فقط بشوند جلوه گشای آن شرکت خارجی. نظارت بر اجرای آن هم

همان موقع خارجی ها ما را approach کردند که به ما این را بدهند و با ما در این قرارداد شریک شوند. باید الزامات قراردادی رعایت شود. شما ببینید چین چه کار کرده است. داخل چین هم تمام برندهای مطرح خودروی دنیا را می بینید. همه این ها با این شرط آمده که شما اگر می خواهید در بازار چین حضور پیدا کنید، باید بخشی از آن را این جا تولید کنید. همین روش را الان دولت و لاقول وزارت صنایع شروع کرده است، که بنده خبر دارم. با خیلی از شرکتهای بین المللی که دارند صحبت می کنند، شرط حضورشان در ایران را تولید برخی محصولات و حتی صادرات آن می دانند. در حوزه برق هم باید این شروط و آن قسمت که ما نیاز داریم (در حال حاضر به جز بخشی از تجهیزات حفاظتی دیگر نیازی نیست. ما کمی در GIS ضعف داریم.) باید در آن حوزه شرط شود که شما اگر می خواهید در مناقصه ما شرکتی کنید باید این الزامات را رعایت کنید یا امتیاز ویژه بگذارند. برای کسی که از طریق شرکت داخلی انتقال فناوری می دهد، یک امتیازی در مناقصه بگذارند. مطمئن باشید همه افراد و سازمان ها دنبال منافع خودشان هستند. در راستای به دست آوردن منافع، این تصمیم را می گیرد

خیلی مهم است.

۳) شما ابتدای صحبتتان صنعت خودرو را مثال زدید. به نظر اقتصاد ایران که به قول شما دولتی و خصولتی شده است، یک مرز و یک اینرسی خیلی بزرگی است که نمیتوان به راحتی آن را کنترل کرد. ما اگر نتوانیم این طرف تامین مالی کنیم، آن طرف هم صنایع نفت و گاز ما به مشکل می خورد. حالا شما با توجه به این شرایط اقتصاد کشورمان که یک راه حل بلند مدت است، چه راه حل کوتاه مدتی به ذهن شما میرسد برای مجزا کردن این اقتصاد از نفت و گاز؟

ببینید حتی در بحث خودروسازی هم مکنزی اشاره کرده است که دولت ایران باید خیلی دقیق فکر کند که بازار خودروی خود را چگونه هم به روی واردات و هم به روی شرکت های سرمایه گذار خارجی باز کند به طوری که شرکت های داخلی از بین نروند. این به معنای حفاظت از هر شرکت ناکارآمد نیست. همین الان اگر شرکت های زیمنس و GE بخواهند، میتوانند با مدتی زیرفروشی، مپنا را زمین بزنند. اصولاً هم، این یکی از شرکدها است که شما رقابت را از بین ببری و با قیمت بالاتر بفروشی. من حتی فکر می-کنم که در قانون سرمایه گذاری خارجی ما یک ایرادی وجود

دارد. مالکیت صد درصدی توسط خارجی ها خیلی کار منطقی نیست. حالا دلایلی هم پشت آن است که بعداً می توان مفصلاً در مورد آن بحث کرد.

این بحث جدا کردن اقتصاد ایران از نفت و گاز و حالا منابع اولیه، ما باید روی منابع طبیعی مان یک سیاست مشخص داشته باشیم. نهادهای بین المللی مانند UNDP، UNIDO، ما آمده ایم با شعار مبارزه با رانت، تمام امتیازاتی که برای مواد اولیه در صنعت کشور داشت را ازش گرفته ایم. فولاد مبارکه و سنگ آهن زیر قیمت جهانی، ارز مجانی، گاز مجانی و آب مجانی را می گیرد، فولادش را به قدری ارزان صادر می کند که کشورهای دیگر، برای مقابله با آن قوانینی تنظیم می کنند ولی داخل ایران، فولاد (که) خون اقتصاد است و در تمام صنایع حضور دارد) با ۳۰ درصد قیمت بیشتر به فروش می رسد. آلومینیم که با برق یارانه های تولید می شود، در ایران گرانتر از قیمت های منطقه به فروش می رسد. مس همینجور. مواد پتروشیمی هم همینجور. ما با این همه سرمایه گذاری نفر دهم تولید مواد پتروشیمی در دنیا هستیم. باید زنجیره ارزش افزوده تولید مواد پلیمر در کشور شکل می گرفت ولی نگرفته است. زیر

صادرات خواهید دید. در سایر رشته ها هم خواهید دید. در صادرات خدمات فنی و مهندسی هم باید حمایت ها هوشمند باشد. کشوری که در ویتنام جاده سازی می کند، چه ارزش افزوده ای برای اقتصاد ایران ایجاد میکند؟ ولی نوع خدمات فنی و مهندسی شرکت مپنا ارزشمند است. توربین، ژنراتور، کابل و نصاب هایش همه ایرانی هستند. این ارزش افزوده ایجاد می کند. حمایت ها باید هوشمند باشد و ما باید صادراتی بشویم. کشورهایی مثل ترکیه را الگو کنیم.

آقای مهندس خاتمی:

کارشناس مسائل اقتصادی در حوزه نیروگاهی

شاید موضوع محوری این نشست در ارتباط با قرارداد در دست تدارک وزارت نیرو با شرکت یونیت ترکیه باشد که بدون تعارف نیامدن نماینده ای از وزارت نیرو شاید خود ما را از نقد این موضوع بی نیاز کرده باشد. عرض سلام به همه حاضرین

قیمت های جهانی در هند و چین در حال فروش است، آن جا میخواهند تعرفه anti-damping بگیرند ولی به صنعت داخلی دارد گرانتر فروخته می شود.

ما باید برای مواد اولیه که در واقع یکی از مزیت های نسبی اقتصاد است، سیاست های مشخص داشته باشیم. نسخه بین المللی آن هم این است که رانت ذاتی مواد اولیه را شناسایی می کنند و بعد می گویند نباید این رانت در یک جا متمرکز شده باشد. نباید رانت سنگ آهن در فولاد مبارکه متمرکز شود. این رانت باید به نسبت زنجیره ارزش افزوده در کل آن زنجیره تقسیم شود. اگر فولاد ارزان دست مپنا هم بیاید، قیمت مپنا هم بالا می رود و پروژه صادراتی بیشتری می تواند داشته باشد. ما اگر بتوانیم یک سری امتیازات منطقی و نه رانت به صنایع توانمند داخلی کشورمان بدهیم، این شرکتها توان صادرات پیدا میکنند. صنعت برق ظرفیت صادرات ده میلیارد دلاری در کوتاه مدت دارد. در رشته کابل، ترکیه بدون یک معدن مس دو ماه است که سه میلیارد دلار صادرات دارد. ایران ۱۵۰ میلیون دلار دارد؛ یعنی یک پانزدهم ترکیه. ما یک مقدار حمایت منطقی داشته باشیم، شما به سرعت و زیر پنج سال، در صنعت برق، ده میلیارد دلار

و دست اندرکاران دلسوز سازماندهی این نشست. با توجه به زمان نسبتاً کم بنده تلاش خواهیم کرد که سخنان خود را با الویت دادن به پیام‌های اصلی و ضروری در ارتباط با پروژه بی‌سابقه ۶۰۰۰ مگاواتی در درست مذاکره میان وزارت نیرو و شرکت یونیت خدمتتان عرض نمایم. اینکه ما به شرکت یونیت اشاره میکنیم به این علت است که اصولاً این شرکت چند تا شرکت مختلف دارد که پسوندهای مختلفی دارد. در واقع شرکت مادری است که سرمایه‌گذار است و کارهای اجرایی میکند. البته ظاهراً فقط در ایران کارهای اجرایی می‌کند. بنابراین ما به همه این شرکت‌ها می‌گوییم یونیت. در ادامه آمادگی خواهیم داشت که در این خصوص و سایر مباحث مرتبط با آن و مقوله سرمایه‌گذاری خارجی در کشور به پرسش‌های بیشتر از سوی حاضرین بپردازیم. هنگامی که سخن از سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت برق می‌آوریم در واقع سخن از سرمایه‌گذاری در قالب یک امتیاز است، نه سرمایه‌گذاری در قالب کسب و کار آزاد در کشور. درچنین سرمایه‌گذاری طرف خارجی قراردادی را با دستگاه دولتی منعقد می‌کند و انتظار دارد که این قرارداد افقی از درآمدزایی را برای او تامین کند. چنانچه دستگاه دولتی طرف قرارداد از اعتبار مالی همراه با اعتبار تبدیل وجوه به ارز معتبر و انتقال آن به خارج کشور برخوردار نباشد، سرمایه‌گذار خارجی و به ویژه بانک‌های خارجی وام‌دهنده به او که تا ۸۵٪ اعتبارات و هزینه‌های پروژه را تامین می‌کند، به دنبال دریافت تضامینی از دولت در این زمینه خواهند بود. در کشوری با اعتبار بین‌المللی ایران - به حق یا ناحق - سرمایه‌گذاران تنها زمانی می‌توانند وام‌های بزرگ در قالب تامین مالی پروژه‌های دریافت کنند که بانک‌های وام‌دهنده به آن‌ها بتوانند این وام‌ها را نزد موسسات رسمی یا دولتی تضمین اعتبارات صادراتی بیمه نمایند.

به موجب این پوشش بیمه‌ای چنانچه طرف ایرانی در نهایت در ایفای تعهدات مالی خود کوتاهی کند، موسسه بیمه کلیه دیون بانک‌ها را تسویه نموده و پس از آن به دنبال وصول مطالبات خود از دولت میزبان خواهد بود. چنانچه دولت میزبان از جبران استنکاف نماید نه تنها بیمه مزبور بلکه سایر موسسات دولتی بیمه صادراتی کشورهای عضو OECD نیز اعطای پوشش بیمه‌ای برای اعتبارات بانکی را تا زمان تسویه این حساب مسدود خواهند نمود. یعنی اگر ما به "هرمس" آلمان قصور

کنیم، "ساجه" ایتالیا پوشش اعتباری ما رو می‌بندد که این به مثابه تیغی زیر گردن اقتصاد کشور می‌باشد، به طوری که شما چاره‌ای جز بازپرداخت ندارید. یعنی ما هم هزینه خرید این بیمه در پوشه مالی سرمایه‌گذاری به سرمایه‌گذار اجازه می‌دهیم که برود و بیمه کند و خودمان نهایتاً بیمه‌گذار نهایی هستیم که اسم این را می‌گذاریم سرمایه‌گذاری. به بیانی دیگر در چنین شرایطی قصور در یک پروژه منجر به فشار همه جانبه به اقتصاد کشور از بعد دسترسی به اعتبارات بین‌المللی خواهد شد و بدیهی است که دولت چاره‌ای نخواهد داشت که از هر منبع ممکن اقدام به جبران خسارت موسسه بیمه‌ای بنماید. البته چنین فرآیندی حتی پس از جبران خسارت موجب خدشه اعتباری به کشور و تحمیل هزینه‌های بیشتر تا چندین سال خواهد بود.

یعنی شما اگر قرارداد بزرگی ببندید و در اجرای تعهدات خود به مشکل برخوردید، حتی اگر پول بیمه‌ها را هم بدهید ولی باز هم خدشه‌ای به اعتبار شما وارد می‌شود که سال‌ها برای کشور به جا می‌ماند.

بنابراین اعطای بسته قراردادی به سرمایه‌گذار خارجی که دسترسی وی به پوشش بیمه‌ای موسسه تضمینی صادراتی را فراهم کند، نه تنها این پیامد را دیکته میکند که سرمایه‌گذاری مزبور بخش اعظم تجهیزات سرمایه‌گذاری شده در پروژه را از تولیدکنندگان خارجی تامین نماید و به کشور وارد نماید بلکه تهدید اعتباری بسیار جدی را متوجه دولت و اقتصاد کشور خواهد کرد.

ما در قراردادی که وزارت نیرو در تدارک آن با شرکت یونیت بوده - و متأسفانه شاید همچنان هم به دنبال آن باشد - در بدترین شکل با چنین تهدیدی مواجه هستیم و در کنار آن بازار بزرگی را از سازندگان خود گرفته و بدون هیچ توجیهی به سازندگان خارجی خواهیم داد. این در حالی است که نرخ کنونی تامین اعتبارات صادراتی برای تامین مالی صادرات به ایران از جانب کشورهایی مانند آلمان حدود ۱۴ درصد مبلغ وام است که با افزودن نرخ بهره این تسهیلات به هزینه سرجمع هزینه اعتباری پروژه مورد مذاکره با شرکت یونیت تا ۱۷ درصد خواهد بود و آن هم نه ریالی بلکه ارزی. آیا به راستی کشور ما در چنین موقعیت تنگدستی قرار دارد که در پوشش فریبنده سرمایه‌گذاری خارجی، تن به پرداخت چنین هزینه‌های گزافی برای جلب منابع

مالی بدهد؟ در این قرارداد در کنار پذیرش همه این مسئولیت ها و هزینه های گزاف، تامین مالی و چشم پوشی از منافع صنعت و توان داخلی سود مالی باور نکردنی را نیز تسلیم شرکتی خواهیم نمود که همانگونه که در ادامه عرض خواهیم کرد هیچ جایگاهی در بازار نیروگاه سازی یا نیروگاه های مستقل جهان ندارد.

بینید بنده در ۱۳ سال گذشته در خارج از ایران در زمینه تدارک و تامین مالی نیروگاه های مستقل خصوصی به صورت سرمایه گذاری فعالیت کردم و در این ۱۳ سال با صدها نفر چه از شرکت های سرمایه گذار و چه از موسسات حقوقی و مالی و فنی که در این قراردادها دست اندر کار می باشند، در قالب کنسرسیوم های مختلف آشنایی دارم، شما اگر از افرادی که در ۹۰ درصد قراردادهای بزرگ دنیا در طول ۱۰ یا ۱۵ سال گذشته فعالیت داشتند بپرسید که نظرتان درباره شرکت یونیت چیست؟ به شما قول میدم میگویند «چی چی نیت»؟! یعنی شرکت یونیت اصلا نامی در جهان در این موضوع ندارد. حالا ما داریم با شرکت یونیت بزرگترین قرارداد نیروگاه های مستقل جهان را مورد مذاکره قرار می دهیم.

که در ایران، شرکتی مانند مپنا توانمندی و آمادگی آن را دارد که همان نیروگاه های سیکل ترکیبی کلاس F با راندمان بالا را که شرکت یونیت می خواهد از شرکت زمینس تامین نماید را در قبال تعهدات خدشه ناپذیر پرداخت ریالی از سوی وزارت نیرو و دولت در کشور بسازد و خود مسئولیت تامین مالی این نیروگاه ها را به عهده بگیرد و تجهیزاتش را هم از ایران تهیه کند، وزارت نیرو و سایر دستگاه های اجرایی مانند وزارت اقتصاد و دارایی با چه استدلالی اصرار دارند که این تعهد خدشه ناپذیر خرید برق را به یک سرمایه گذار خارجی بدهند و برای ده ها سال تعهدات ارزی سنگین برای اقتصاد کشور پدید آورند. شاید این دستگاه های دولتی بگویند که این چارچوب ضمانت مالی صرفا در قوانین مربوط به سرمایه گذاری خارجی فراهم است. در پاسخ باید گفت که آیا این یک بهانه است؟ یا اقرار به سوء مدیریت؟ این که ما برخی قوانین تبعیض آمیز به سود سرمایه گذاران خارجی و سازندگان خارجی داریم باید از سوی چه کسی اصلاح شود؟ آیا مردم کوچه و بازار باید لوایح اصلاحی و مطابق با اقتصاد مقاومتی را تنظیم و تقدیم مجلس کنند؟ یا این وظیفه دستگاه های اجرایی مانند وزارت

نیرو و وزارت اقتصاد است که در این زمینه گام بردارند؟ جدا از این که دادن امتیاز به سرمایه گذار خارجی در پروژه های زیربنایی اغلب یک اشتباه راهبردی اقتصادی تلقی میشود. اجازه بدهید در مورد شیوه مدیریت اعطای امتیاز برای جلب سرمایه گذاری خارجی در پروژه های مهم صحبت کنم هنگامی که با یک سرمایه گذار خارجی بدون ایجاد بستر رقابتی مناقصه ای و جدا از ایجاد فضای آزاد کسب و کار در کشور یک امتیاز سرمایه گذاری داده می شود که پوشه مالی و سودآوری آن سرمایه گذاری در بستر قراردادهای تعهدآور تضمین می گردد، دستگاه امتیازدهنده باید در درجه اول به دقت بردارهای تامین مالی و تشکیل سرمایه را زیر نظر بگیرد و الگو و اندازه سودآوری منطقی سرمایه گذار را دقیق تعیین و کنترل نمایند. درست مثل این که شما به یک واردکننده گندم ارز ۱۰۰۰ تومانی بدهید. چون یک امتیاز ویژه به آن شخص داده اید، پس لازم است که قیمت گذاری ها را کنترل نمایید. این جا هم همین است. اگر شما یک امتیاز می دهید و خرید را تضمین می کنید و ریسک بازار را از آن حذف می کنید باید در واقع در پارامترهای تشکیل دهنده هزینه ها و سودآوری شما حضور فعال داشته باشید. خب راه اندازی سودآوری منطقی سرمایه گذار را دقیقا تعیین و کنترل نمایید، زیرا همه این هزینه ها باید از محل تعهدات تضمین شده از دستگاه های اجرایی دولت ایران تامین شود. پس از توافق و تعریف الگوی تامین مالی و الگو و اندازه منطقی سودآوری برای آورده نقدی سرمایه گذار چارچوب قرارداد باید تمامی منافع درآمذایی برای طرف سرمایه گذار را ببندد. زیرا مجددا عرض می نمایم که همه این درآمدها باید از جیب بازار برق و مصرف کنندگان ایرانی و در غیر این صورت باید از خزانه دولت هزینه گردد.

در این جا باید از مسئولین وزارت نیرو پرسید که برای سرمایه گذاری حدودا ۴۰۰۰ میلیاردی (هزینه حدودی ۳۰۰۰ میلیاردی که گفته میشود منظور EPC است برای پروژه های نیروگاه های مستقل یک ضریبی دارید که اضافه می شود به هزینه های EPC. سه سال طول میکشد که ساخت نیروگاه را تمام کنید. هزینه بهره دوره ساخت دارید، هزینه بیمه های صادراتی، هزینه بهره برداری و... ولی این طور که شنیدم و اطلاع دارم ۴ میلیارد دلار می شود کل هزینه اش تا ۴,۲ میلیارد دلار. - که از دید بنده هم مقداری آب توشه.

خب در این سرمایه گذاری ۴ میلیارد دلاری که تعرفه برق آن بدون فرآیند رقابتی تامین شده، لنگرهای تثبیت و بهینه سازی هزینه های تامین مالی و سودآوری سرمایه گذار کدام است؟ این که صرفا گفته شود که تعرفه توافق شده با این سرمایه گذار در سطحی پایینتر از پایه امضا شده با توافق شده با سرمایه گذاران داخلی باشد به هیچ وجه قابل قبول نیست. در این سرمایه گذاری امتیازی، الگوی تزریق مالی سرمایه گذار باید مشابه الگوی تزریق مالی وام-دهندگان باشد. صرفا با این تفاوت که نرخ بازدهی آورده سرمایه گذار در دوران بهره برداری پروژه یعنی از محل سود پروژه میتواند بالاتر از نرخ هزینه های وام های اعطا شده باشد. یعنی در مرحله ساخت هم بانکها پولشان را تزریق می کنند. بانکها بین ۸۰-۸۵ درصد و سرمایه گذار بین ۱۵-۲۰ درصد. وزارت نیرو برای سودآوری شرکت یونیت در این پروژه و زمانبندی دستیابی به این سود، چه کنترل هایی را تعریف کرده است؟ در درجه نخست وزارت نیرو باید مشخص نماید که با فرض آورده ۱۵ درصدی سرمایه گذار در این پروژه (معادل ۶۰۰ میلیون دلار) آیا مدارک لازم از سوی سرمایه گذار دریافت شده که وجود چنین

سرمایه مالی را در توان شرکت احراز نماید؟! اصلا بی سابقه است که شرکت یونیت ۶۰۰ میلیون دلار سرمایه داشته باشد. بدون داشتن مدارک مالی معتبر برخورداری از چنین وجوه نقدی از طرف شرکتی مانند یونیت برای این جانب غیر قابل باور است. آیا وزارت نیرو اطمینان دارد که شرکت یونیت تعهدات سرمایه ای خود را یعنی حدود ۱۵٪ هزینه پروژه را از محل درآمدزایی اختصاصی در فرآیند اجرایی و ساخت نیروگاه تامین نخواهد کرد؟ در برابر این که گفته میشود هزینه اجرایی نیروگاه ها بالغ بر ۳ میلیارد دلار مورد توافق قرار گرفته باید پرسید که این هزینه اجرایی از کدام آزمون رقابتی گذشته است؟ در کجای دنیا پروژه سیکل ترکیبی ۶۰۰۰ مگاواتی در فرآیند رقابتی واگذار گردیده که ما که بتوانیم به قیمت واحد آن استناد کنیم؟ یعنی اصلا کشف قیمت یک نیروگاه ۳۰۰۰ مگاواتی چگونه رخ داده است؟ قیمت واحد نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی توربین F class با قیمت واحد نیروگاه ۳۰۰۰ مگاواتی فرمول های قیمت گذاری کاملا متفاوت است همین طور با یک نیروگاه ۶۰۰۰ مگاواتی. شما مقیاس دارید، در ابعاد اقتصادی مقیاس دارید. شما اگر بروید مذاکره کنید با

زیمنس برای خریدن دو توربین مذاکره کنید یک قیمت می گیرید برای خرید ۲۰ تا توربین یک قیمت دیگر به شما می دهند. آقای دکتر علی آبادی در این زمینه حرف اول و آخر را می زنند. البته خود این ۳۰۰۰ میلیارد خودش داستانها دارد. اگر بتوان نشان داد که شرکت یونیت یک قرارداد اجرایی ۳ میلیاردی با یک شرکت اجرایی خودش می بندد و سپس با تامین قراردادهای دسته دوم و سوم پیمانکاران برای عملیات ساخت و نصب و راه اندازی، تجهیزات، دست کم چند صد میلیون دلار سود

آورده نقدی به شیوه پیش گفته تحقق بخشد در واقع بازدهی آن به اصطلاح سرمایه گذاری نه ۲۰٪، نه ۵۰٪ بلکه بی نهایت خواهد بود. زیرا همه مهندسين در این جلسه به خوبی می دانند که کسب هر درآمد یا سودی در قبال آورده صفر منجر به نرخ بازدهی بی نهایت می شود. با عقد قرارداد در چنین ساختار سودآوری وزارت نیرو و سرمایه گذار طرف گفتگو با آن می توانند از هم اکنون به فکر درج نام خود در کتاب رکورد گینس باشد. علاوه بر این که یک قرار داد ۳ میلیارد دلاری دسته اول با خودش

می بندیم، بعد قراردادهای دسته دوم و سوم می گیرد که از اجرا ۳۰۰-۴۰۰ میلیون الی ۵۰۰ میلیون دلار سود می کند. در قالب قراردادی که وزارت نیرو با شرکت یونیت می بندد، به شرکت یونیت این اجازه داده می شود که وقتی که توربین ها در سیکل گاز آماده می شوند، شروع به فروش برق کند و در واقع قبل از این

می کند، آیا وزارت نیرو میتواند نشان دهد که طی یک چارچوب قراردادی برای این سرمایه گذار، منافذ این گونه درآمدزایی را ببندد؟ - که بسته است. البته من تردید ندارم. - می خواهم اشاره بکنم که در واقع شرکت یونیت بدون آوردن پول چه جوری در خود پروژه، پول خودش را به دست می آورد. اگر شرکت یونیت بدون هرگونه

که همه ۶۰۰۰ مگاوات Commission بشود به مدت حداقل یک سال و قبل از این که شرکت یونیت بخواهد وامها را بازپرداخت کند، می تواند ۵۰۰ میلیون دلار برق بفروشد. یعنی این شرکت برای آورده ۶۰۰ میلیون دلاری خودش نه تنها یک ریال نباید بیارود، بلکه در زمانی که این پروژه ها را روشن می کند در قالب این ساختار قراردادی احتمالا چند ۱۰۰ میلیون دلار هم سود خواهد کرد.

پس از درآمدزایی در سالهای ساخت و مرحله پیش بهره برداری شرکت یونیت از سود سرشاری در دوره ۶ ساله از محل قرارداد خرید تضمینی برق با وزارت نیرو نیز برخوردار خواهد بود و پس از پایان این دوره با بازپرداخت کامل وامها یعنی در طول ۶ سال این وامها مستهلک خواهند شد، کل پروژه بازپرداخت می شود. در ابتدا با هزینه پوششی که با سربار پروژه تامین شده تقریبا ۸۰ درصد (پس از پایان ۶ سال) دریافتی شرکت یونیت سود خالص است، در آن مقطع، این شرکت هم می تواند ۲۵ سال دیگر این سود را ببرد که همه آن باید به صورت ارز از کشور خارج شود یا می تواند در همان مقطع در قالب قانون سرمایه گذاری خارجی، دارایی های نیروگاهی خودش را در بازار بفروشد و

دهها هزار میلیارد پول جمع کند و به دولت بگوید که درقبال این به من ارز بدهد. این قانون سرمایه گذاری خارجی ما است و در طول فعالیت های این شرکت در این سالها ارزی و درآمدزایی شرکت یونیت حداقل برابر است با کل ارز صادرات فرش و پسته.

آن چه مایه بیشترین تاسف است این است که امکان بالقوه همه این درآمدهای بی در و پیکر قرار است به شرکتی داده شود که هیچ اثری از این شرکت در مناقصه های پخته بین المللی برای دهها هزار مگاوات نیروگاه های مستقل در طی ۲۰ سال گذشته دیده نمی شود. شاید برای حضار جالب باشد که بدانند که در حال حاضر در وب سایت این شرکت میزان نسبت مالکیت نیروگاه های حرارتی آنها تنها در یک نیروگاه حرارتی چیزی در حدود ۵۰۰ مگاوات است. شما حتما به وب سایت شرکت یونیت سر بزنید در بخشی که ادعا می کند ۳۰۰۰ مگاوات همه اش در ایران است و در دوران بعد از جنگ و معلوم نیست در آن دورانی که وزارت نیرو به شرکت یونیت این پروژه ها را می داده است، شرکت یونیت قبل از آن کجا EPC انجام داده بوده است، هیچ اطلاعاتی نیست. در بخشی که ادعا

می کند ۶۰۰۰ مگاوات در دست تدارک دارد لیست پروژه های ایران است. این شرکت در هیچ جای دنیا در حال تدارک هیچ پروژه مستقلی نیست. بنده در این جا به کلیه نهادهای نظارتی اعلام می کنم که با توجه به عدم برگزاری مناقصه در این پروژه و عدم هرگونه تجربه وزارت نیرو در انعقاد و اداره چنین قراردادهای سرمایه گذاری خارجی مایلم کمک نمایم.

صنعت برق و اقتصاد کشور، شرایط اضطراری و ارزیانی را پس از واگذاری امتیاز ۳ میلیارد دلاری پشت سر خواهد گذاشت، چنانچه وزارت نیرو مدعی است که به خاطر تعهدات حفظ اسرار قادر به فاش ساختن جزئیات قراردادی نیست این جانب آمادگی دارم تا به طور رایگان برای واکاوی قرارداد و واگذاری این امتیاز در خدمت نهادهای نظارتی باشم. یک قرارداد کرسنت برای کشور کافیهست. بنده از وزارت امور دارایی و بانک مرکزی تقاضا دارم که بر میزان دقت خود به جزئیات و پیامدهای این قرارداد با استفاده از کارشناسان حرفه ای و با تجربه بیافزایند. در بعد ارزی باید توجه داشت که قرارداد سرمایه گذاری خارجی برای ۶۰۰۰ مگاوات، برای دهها سال موجب خروج وجوه ارزی برابر با تمام صادرات فرش و پسته و خشکیار حتی بیش از آن خواهد شد. این درحالی است که صنعت کشور توان ساخت و برپایی چنین نیروگاه هایی را با کمترین ارزیابی دارد و ما نباید صورت مساله نارسایی در بخش مدیریت مالی و اجرایی در کشور را با یک سرمایه گذاری خارجی بی محتوا و زیان آور پاک کنیم.

جز کشوری مانند ویتنام در همه جای دنیا برای واگذاری قراردادهای مناقصه برگزار می شود. در ۱۵ سال گذشته حدود ۷۰ درصد نیروگاه هایی که واگذار شده است در کشورهای حاشیه خلیج فارس است. آقایان وزارت نیرو صلاحیت پیش بینی پیشنهادات شرکت ها را ندارند. آن ها فکر می کنند می دانند چه در ذهن سرمایه گذار می گذرد درحالی که نمی دانند. در مناقصه فاصله تعرفه ها ممکن است بسیار متفاوت باشد. اگر بسته دولتی را در اختیار یک شرکت بی نام و نشان قرار بدهیم و بتواند انجام دهد بنابراین شرکت های با نام و نشان به مراتب بهتر می توانند انجام دهند. شرکت یونیت قابل مقایسه با شرکت مپنا نیست. این قرارداد نه تنها توانیر را از لحاظ مالی از تعادل خارج می کند بلکه برای سیستم مالی کشور هم مشکل ایجاد می کند و باعث خروج مقدار زیادی ارز میشود.

سوالا

۱) قرارداد یونیت برای ساخت ۵۰۰۰ مگاوات در کشور سرمایه گذاری خارجی محسوب می شود یا فایننس؟ بحث قراردادهایی که ضمانت دولتی برای خرید محصول و بیمه خود اصل و فرع و بازگشتش وجود دارد، سرمایه گذاری نیست از نظر من نوعی فاینانس است.

آقای دکتر علی آبادی:

ریاست محترم شرکت مپنا

من اگر بخواهم در مورد سوالهایی که از بنده شده صحبت کنم باید بگویم که به اندازه کافی صحبت شده است. اول جلسه مجری محترم از غیبت همکاران وزارت نیرو گله کردند. برخورد لازم می دانم که حضور آنها را این جا پر کنم و به نوعی نماینده وزارت نیرو باشم. ما همه عضو یک خانواده هستیم، خانواده صنعت برق. دوستان قطعا گرفتار بودند

و خیلی گله نکنیم. قطعا حضور آنها در این جلسه مفید بود که حالا به دلیل گرفتاری ها نتوانستند شرکت کنند. امر خیلی مهم این است که یک تحلیل کلی از وضعیت صنعت برق بشود که جناب کلاهی توضیح دادند. در منطقه ما هیچ کشوری نیست که به اندازه ما سرمایه گذاری در صنعت برق کرده باشد. ما متجاوز از ۸۰ میلیارد دلار در این صنعت سرمایه گذاری کردیم. یکی از بزرگترین صنعت های کشور است. حدود ۷۵ هزار مگاوات نیروگاه روشن و ۲۰ هزار مگاوات نیروگاه در دست ساخت. از نظر جمعیت و نیروگاه و سرمایه گذاری در این مقیاس در دنیا نمی توان کشوری را پیدا کرد مگر اینکه مصرف خاص و صنعتی داشته باشد. مثلا ترکیه با این که از ما صنعتی تر است، ولی از ما کمتر برق تولید می کند. همینطور پاکستان با آن جمعیتش، افغانستان و عراق هم خیلی کمتر از ما نیروگاه دارند. بنابراین صنعت برق قطعا نقطه قوت ماست. از دید صنعتی و با ادله محکم ما جزو بزرگان دنیا هستیم. در توربین سازی در رتبه سومین تولیدکننده در سطح جهان هستیم. نمی دانم چرا همه سرمایه گذاران اینجا را محل سرمایه گذاری قرار داده اند. اینجا مگر چقدر خلا وجود دارد؟ مشکل ما

اقتصاد برق ماست و به همین دلیل مصرف برق ما بالاست و تقاضای برق در کشور ما اینطور غیر استاندارد است. نزدیک ۲۰۰ ساعت در سال حدود ۵۴ مگاوات و در بقیه ساعات سال ۳۰ هزار مگاوات است. با اعمال یک سری سیاست ها می توان این روند را اصلاح کرد و جلوی خروج سرمایه ارزی از کشور را گرفت. مثلا در تعرفه ها، ساعات پیک قیمت برق گران شود، در ساعات پایه ارزان بماند، در بعضی ساعات هم اصلا رایگان باشد. لذا خود مصرف کنندگان، نحوه مصرف خود را با ساعات پایه تغییر خواهند داد. بدین ترتیب نیاز به سرمایه گذاری مجدد نخواهیم داشت. برای هر کیلووات ساعت تولید برق جدید نزدیک به هزار دلار باید سرمایه گذاری کنیم، جدای از تامین سوخت و شبکه توزیع و ... . منتهی مدیریت مصرف موجب می شود که ما در تمام طول سال، صادرکننده برق به کشورهای همسایه باشیم و از این طریق، ثروت عظیمی را برای کشور ایجاد کنیم. مسئله ای که همواره در وزارت نیرو موجب نگرانی شده است افزایش سالانه ۵ یا ۶ درصدی پیک مصرف است که با سیاست گذاری می توان مانع سرمایه گذاری جدید شد. مثلا کارخانه های بزرگ را وادار کرد به جای جمعه، سه شنبه ها را تعطیل نمایند، آن هم فقط برای همان ایام پیک. نکته دیگری که خیلی مهم است، ما وقتی به سرمایه گذاری فکر می کنیم، قاعدتا باید به بازگشت سرمایه هم فکر کنیم. چجوری در صنعتی که به فرض مثال فقط ریال تولید می کند، متعهد شویم که بازپرداخت آن را ارزی انجام دهیم؟ صنعت برق ما در وضعیت بی نظیری است. ما در آستانه تولید موتور هواپیما هستیم، به عنوان کشورهای محدود. اما همین صنعت با این بازار محدود را می خواهیم در اختیار دیگران قرار دهیم که حتما ظلم و ستم بزرگی به خانواده صنعت برق خواهد بود و مطمئن هستم دوستان وزارت نیرو چنین اراده ای ندارند. آنها نگران رشد مصرف برق هستند که به فکر سرمایه گذاری افتاده ایم. اما راه حل های بهتری نسبت به سرمایه گذاری خارجی وجود دارد. بنده به عنوان کسی که احجام زیادی از سرمایه را در بخش های مختلف تامین کرده ام ادعا می کنم که مطلقا نیازی به سرمایه گذار خارجی نداریم. آنچه که موجب نگرانی است بازگشت سرمایه است. در اقتصاد فعلی صنعت برق ما، بازگشت سرمایه مشکل اصلی است. چرا که قیمت تمام شده را برای فروشنده در

نظر نمی گیریم. تاکنون از محل درآمد نفت، به نحوی فاصله بین قیمت تکلیفی با تمام شده جبران شده است، در حال حاضر این منابع دیگر کفاف نمی دهند. مهمترین معضل این صنعت چالش اقتصاد برق است. ما در زمینه تامین سرمایه یا تکنولوژی مشکلی نداریم. ما باید از این ظرفیت صنعت برق استفاده کنیم و برای جوانان خود شغل و برای کشورمان سرمایه ایجاد کنیم تا بتوانیم کشور را به نحو بهتری اداره کنیم.

سوالات

۱) آیا مپنا ظرفیت ساخت همه نیروگاه های ایران را دارد؟ آیا موضوع EPCF را که می تواند مکملی برای پروژه های سرمایه گذاری باشد را مپنا می تواند انجام دهد؟

مپنا توان ساخت سالانه ۸ هزار مگاوات را دارد و شرکت مپنا و سایر بخش های کشور همچون سندیکا برای این حجم، ساخته شده اند. این صنعت بزرگ و پیچیده به طور کامل این آمادگی را دارد که نیاز کشور و منطقه را تامین کند. فکر می کنم حدود ۵ هزار مگاوات برنامه برای احداث نیروگاه در خارج از کشور را داریم که حدود ۳ هزار مگاوات آن در عراق هست. اخیرا ۲ واحد گازی را در عراق

سنکرون کرده ایم که اخبارش به مردم داده نشد. ما در پاکستان، اندونزی، سوریه، عراق، عمان و بسیاری از کشورها بیش از آن اندازه که الان در داخل کشور مشغول تامین سرمایه و احداث هستیم، در خارج از کشور داریم کار می کنیم. تامین سرمایه در کشور عراق برای یک نیروگاه ۲,۵ میلیارد دلاری توسط مپنا انجام شده است. در داخل هم نزدیک ۱۰ هزار مگاوات با سرمایه خودمان تا حالا نیروگاه ساخته ایم و همین الان هم نزدیک به ۵ هزار مگاوات اجرای بخش بخار سیکل ترکیبی را در دست اجرا داریم با تامین سرمایه برای مپنا. باز علاوه بر این پیشنهاد ۵ هزار مگاوات تامین سرمایه و نیروگاه کلاس F داریم برای وزارت نیرو. ما در صنعت برق مطلقا نه مشکل سرمایه داریم و نه مشکل فناوری. مشکل اصلی اقتصاد برق و تضمین بازپرداخت سرمایه است. شاید یکی از نگرانی ها برای پذیرش سرمایه خارجی این است و اینکه سرمایه گذاری خارجی تاکید به دریافت payment guarantee از این بابت است که می خواهند خود را در منطقه امن قرار دهند. در حال حاضر ما از محل سرمایه گذاری هایی که انجام می دهیم نتوانستیم بازپرداخت سرمایه را انجام دهیم. مشکل هم وزارت نیرو

سال داریم نیروگاه می سازیم. همین ماه گذشته ما یک واحد بخار سنکرون کردیم ماه قبل از آن نیز یک واحد دیگر. سال گذشته ۲۶۰۰ مگاوات نیروگاه سنکرون و وارد مدار کرده ایم. امسال چیزی حدود ۱۴۰۰-۱۵۰۰ مگاوات سنکرون می کنیم. ما داریم کارمان را انجام می دهیم.

مقامات وزارت نیرو به مشکلات صنعت برق و رشد بی رویه واقف هستند و البته می دانند که اقتصاد برق مشکل دارد. آن ها نگران این هستند که ۶٪ رشد مصرف را چگونه تامین کنند. (همین امروز صبح در جلسه کمیته برق بوده ام) البته من در جلسه صبح هم پیشنهاد کردم که هیچ درمانی برای این بیمار وجود ندارد الا این که کاری کنیم که مصرف مدیریت شود. بر احوال آن مرد باید گریست که دخلش بود نوزده خرج بیست. الان برق را به قیمت ۱۰۰ تومان تمام کنیم به قیمت ۵۰ تومان بفروشیم. الان داریم برق بادی را به قیمت ۵۰۰ تومان از تولید کننده می خریم و به مردم برق را مثلا ۶۳ تومان می فروشیم. این فاصله بین ۵۰۰ تا ۶۳ تومان را کجا تامین می کند. این اشکال و از این جنس اشکالات الان در حال حاضر مطرح است. الان بحث سوخت مطرح است، قیمت تمام شده سوخت چقدر است؟ فرض کنیم

نیست، مشکل اقتصاد غلط برق و وزارت نیرو است. همه هم می دانند اشکال دارد و همه امیدوارند به تدریج این را حل بکنند. اما این حل تدریجی راه حل خیلی روشن و شفاف نیست. ضمن اینکه مطالبات صنعت برق در طول این دوره تدریج معلوم نیست چطور می خواهد تامین شود، در این فاصله چه اتفاقی می خواهد بیافتد. الان فروش اوراق مشارکت، اوراق صکوک و اوراق خزانه راه حل هایی است که فقط مشکلات را به عقب می اندازد. ولی این ها مشکلات را به طور اساسی حل نمی کند.

۲) چرا قرارداد شرکت یونیت در مقایسه با شرکت مپنا با وزارت نیرو جلوتر پیش می رود؟

خیلی مطلع نیستم که آن قرارداد چقدر جلو رفته است. چون الان خود همان شرکت یونیت در حال مذاکره با ما هم هست که ببیند چگونه از محل ما تامین سرمایه کند و تامین تجهیزات. در واقع الان شرکت یونیت سرمایه زیادی ندارد که بخواهد در سطح جهانی تامین تجهیزات بکند. الان آمده است با ما مذاکره می کند ببیند کدام شرکت حاضر هست وام بدهد؟ کدام شرکت حاضر است برای او تجهیزات تامین بکند. کارهای ما جلو می رود، ما هر

قیمت سوخت نیروگاه ها ۷۰ تومان است، آیا واقعا قیمت سوخت ۷۰ تومان است؟ در کجای دنیا متمرکعب گاز را ۷۰ تومان می فروشند؟ اصلا چون ما گاز داریم قیمت ذاتی آن صفر است. این در اعماق زمین صفر است، خب این گاز اگر بخواهد از اعماق زمین در بیاید تبدیل بشود به گاز شیرین که خوراک نیروگاه بشود باز هم قیمت آن صفر است؟ نیست دیگر.

حالا هزینه تبدیل انرژی را بحث کنیم. الان هزینه ساخت نیروگاه سیکل ترکیبی حداقل ۵۰۰ یورو به ازای هر کیلووات است. کم کم خب ۵۰۰ یورو هزینه سرمایه گذاری در تولید، توزیع و انتقال هم چیزی در همین حدود به آنها نسبت بدهیم، می شود نزدیک ۱۰۰۰ یورو در هر KW تولید قدرت. خب این یعنی قیمت تمام شده برق خانه های مردم حدود ۳ سنت است فقط تبدیل انرژی، توزیع و انتقال با حداقل قیمت. ۳ سنت قیمت سوخت را هم در نظر بگیرید چقدر برای سوخت قیمت بگذاریم. حالا تلفات را هم اضافه کنید، بعد ببینید قیمت برق چقدر تمام می شود. حالا نگاه کنید به تعرفه های برق ۷۰٪ مردم کشور قبض های برقشان کمتر از ۱۵-۲۰ هزار تومان است. در حالی که هزینه موبایل شما چقدر است.

این مشکل موجب شده است که دخل و خرج وزارت نیرو با هم جور در نیاید. لذا سرمایه گذاری که سرمایه گذاری کردند نمی توانند پول برق خودشان را بگیرند، در نتیجه نمی توانند تامین سرمایه کنند اما چرا یک خارجی حاضر هست بیاید چون payment guarantee می دهیم. شرکت خارجی کاری ندارد که پول برق را از مردم می گیرید یا خیر. دولت مکلف است از هر محل درآمدی پول شرکت خارجی را بدهد. یعنی اگر فرض کنیم یک سرمایه گذاری بخواهد بیاید با قراردادی مشابه این بخواهد مشابه این کار کند باید سالانه ۴۰ میلیارد کیلو وات ساعت برق تولید کند و برق به ما بفروشد. کیلو واتی مثلا ۹۰ تومان می شود سالی ۴۰۰۰ میلیارد تومان. کل در آمد برق کشور از اول سال تا حالا ۸۰۰۰ میلیارد تومان بوده است در بهترین وضعیت برای ۷۵ هزار مگاوات نیروگاه. حالا فقط برای ۵۰۰۰ مگاوات ما باید فقط ۴۰۰۰ میلیارد تومان پول بدهیم. چنین پولی داریم؟؟ حالا شما فرض کنید ما بخواهیم ۱۰۰۰۰ مگاوات نیروگاه بادی بسازیم برق را هم با این قیمتها خریداری کنیم و PF، ۳۰٪ باشد یعنی ۳۰۰۰ مگاوات فکر کنیم. یعنی ۱۸ میلیارد کیلووات ساعت در سال و ۹ هزار

را بدهم یکی دیگر می دهد اما اگر این payment guarantee باشد یک کم خطرناک میشود چون همه ما متعهد به پرداخت هستیم.

۳) شرکتی مثل مپنا یک بازار انحصاری را در کشور در اختیار دارد، در نتیجه قیمت های گرانتر ارائه می دهد. حتی بعضا با شرکت های مثل ایران خودرو مقایسه می شود که قیمت ها را روز به روز گرانتر می کنند. اگر امکانش است در این خصوص توضیح بدهید.

انحصار در صنعت نیروگاهی یک چیز کاملا طبیعی و درستی است. در تمام دنیا فقط ۵ تا شرکت هستند که این تجهیزات را می سازند مثلا توربین های کلاس E، F، H را در آمریکا فقط GE می سازد. ۱۰ تا GE که در آمریکا نداریم یا در آلمان فقط SIEMENS می سازد. ۱۰ تا SIEMENS نداریم. یا در فرانسه فرض بفرمایید فقط آلستوم بود که در نهایت ور شکست شد و GE آن را خرید. اخباری شنیدم که این فرآیند بلعیدن شرکت های دیگر همچنان ادامه دارد. حالا اگر شما می خواهید ما در ایران ۵ تا مپنا داشته باشیم خیلی خب پولش را بدهید. ولی همین را هم که درست کردیم نمی توانیم پول کارگزارانش را هم بدهیم برای اینکه کار نداریم که چون

میلیارد تومان پول داریم که بدهیم؟؟ از کجا می خواهیم بدهیم؟؟ این ها مشکلات صنعت برق هست این ها را باید با مردم در میان بگذاریم با شما فرهیختگان، شما دانش پژوهان و دانشمندان که این جا در جلسه هستند باید اطلاع رسانی کنید به مردم. باید به هر حال فکری برایش بکنیم یا مصرف را کم کنیم یا از یک محل دیگر این را جبران کنیم. قیمت تمام شده برق برای کشور ۱۰۰ تومان نیست. بعد بفروشیم ۵۰ تومان حتی اگر ۹۰ تومان بفروشیم پول کم می آوریم ۹۹ تومان بفروشیم پول کم می آوریم ما باید تازه سود هم بکنیم. چرا این سوال را مطرح نمی کنید "صنعتی که تا حالا بالغ بر ۸۰ میلیارد دلار در آن سرمایه گذاری شده، باید به کشور سالی ۱۰ میلیارد دلار سود بدهد برای چه باید باز هم دلار پول تزریق کنیم؟؟" خودش باید خودش را اداره کند، چرا نمی تواند؟ یک جای کار اشکال دارد. به نظر من، البته این موضوع از طرف مسئولان وزارت نیرو مکرر گفته شده است در همه ادوار، همه وزرای قبلی و وزیر فعلی مرتب این موضوع را گفته اند ولی در هر حال دغدغه خاموشی تابستان و نگرانی آن، می گویند حالا هر کسی حاضر هست نیروگاه بسازد خیلی هم خوب من که قرار نیست پولش

بازار داخلی را هم به دیگران می‌دهیم. لذا بحث انحصار در این صنعت با این بحث High Tech باید ذهن شما را شفاف کرده باشد. اما این که ما این‌جا داریم هم کالا بد می‌دهیم و هم کیفیت بد می‌دهیم، این درست نیست. این منصفانه نیست چرا که ما داریم در دنیا رقابت می‌کنیم و شاخص‌های رقابتی داریم. مثلا در عراق پروژه ۳۰۰۰ مگاواتی که انجام داده‌ایم رقیب ما GE بود و ما توانستیم در آنجا برنده بشویم. در اندونزی رقیب ما، SIEMENS بود که برنده شدیم یا در الجزایر در مناقصه برنده شدیم که خانم کلینتون آن را به هم زد و بعد به GE داده شد در خاطرات کلینتون آمده است "چون دیدم آنجا شرکت آمریکایی از یک شرکت تحت تحریم شکست خورده است برای کشورم این کار را می‌کنم."

۴) یک اضطراری مطرح می‌شود که ظرفیت نیروگاهی را افزایش بدهیم و این افزایش هم باید با راندمان بالا باشد. اول این که این اضطرار واقعی است یا یک تصویری است که آقایان وزارت نیرو دارند؟ نظر شما در مورد این چیست و این که اگر فرض اضطرار است واقعا راهکار برطرف کردن این اضطرار، واگذاری نیروگاه است یا این که شما راهکار دیگری دارید؟

واقعیت این است که راندمان خیلی بحث مهمی است اما مهمتر از راندمان Reliability است. همین الان در دنیا توربین‌هایی با راندمان کوچکتر موتور مولدهای با راندمان کمتر استفاده می‌شوند. برای این که باید از همان‌ها استفاده بشود. فرض کنید جایی ما ۱۰۰ مگاوات برق می‌خواهیم. لذا شما نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی نمی‌سازید، خب نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی راندمان آن از ۱۰۰۰ مگاوات پایین‌تر است، اما شما ۱۰۰ مگاوات برق می‌خواهید. یا فرض بفرمایید شما می‌خواهید برق را به صورت متمرکز تولید کنید با توربین‌های بزرگ خیلی خوب است ولی شما فرض کنید یک کشوری مثل افغانستان هستید مجموعا ۸۰۰ مگاوات نیروگاه دارد و یک واحد ۸۰۰ مگاواتی بسازد خب هر وقت به هر دلیلی خاموش شود، همه کشور قطعی برق دارد. یا مثلا فرض بفرمایید که در بحث راندمان چند تا پارامتر داریم یک پارامتر Mass Flow است که کاملا تابع سایز شبکه است. (اتوبوس از تاکسی کمتر سوخت مصرف می‌کند اما شما تاکسی لازم دارید) در یک شبکه ۳۰ هزار مگاواتی شما ۳-۴ هزار مگاوات نیروگاه می‌سازید اما شما یک نیروگاه ۳۰ هزار مگاواتی نمی‌سازید. خب

۵-۴ هزار مگاوات در یک شبکه ۳۰ هزار مگاواتی برق برود، شبکه black out می‌شود. یک بحث دیگر نسبت تراکم است. شما نسبت تراکم را افزایش می‌دهید سایز توربین‌ها بزرگ می‌شود، سایز را می‌خواهید کوچک کنید باید TIT را افزایش دهید. TIT را افزایش دهید قیمت مواد اولیه گران می‌شود و مصالح خیلی گران قیمت‌تر مصرف می‌کنید و امنیت تامین به خطر می‌افتد. اصلا شما سازنده این فناوری هستید. برق یک کالایی نیست که این نداد از آن می‌خریم. اگر کشور ما در دوره تحریم، سازندگان نیروگاهی مثل مپنا و شرکت‌های دیگر که آقای کلاهی نماینده آن‌ها هستند نبودند، اولین کاری که می‌کردند چراغ همین‌جا را خاموش می‌کردند. بنابراین این صنعت، صنعت فوق‌العاده حساسی است. لذا باید در نظر بگیریم که ما چه چیزی را با چه چیزی مقایسه می‌کنیم. امروز در حال حاضر راندمان توربین‌های کلاس F که مپنا می‌سازد آخرین راندمان دنیاست. راندمان توربین‌های کلاس E که مپنا می‌سازد، این که می‌گوییم کلاس، کلاس کیفیت را تضمین نمی‌کند. کلاس یعنی سایز، کلاس H یعنی ۴۰۰ مگاوات به بالا، کلاس F یعنی ۳۰۰ مگاوات تا ۴۰۰ مگاوات، کلاس E یعنی سایز ۱۰۰-۲۰۰ مگاوات. همین جور سایز توربین، هرچه هم توربین‌ها بزرگتر می‌شوند. در سیکل ترکیبی راندمان بهتری دارند ولی با آن مشکلات مواجه هستیم. مشکلاتی که نمی‌شود شبکه کشور را همه با توربین‌های بزرگ طراحی کنیم. ما در حال حاضر آخرین فناوری‌های دنیا را در کلاس توربین‌ها داریم و فکر می‌کنیم کشور ما به سایزهای بالاتر از این نیاز ندارد. به این سایز شبکه نیاز ندارد. شبکه ما بشود مثلا ۲۰۰ هزار مگاوات، ما باید مثلا ۲۰ هزار مگاوات کلاس H داشته باشیم. یعنی برای شبکه‌ای که مقیاسش ۳۰ هزار مگاوات است، منحنی بار را در نظر بگیرید. در حدود ۱۸ هزار مگاوات را ما همیشه می‌خواهیم. اما ۵۴ هزار مگاوات را فقط ۱۰۰ تا ۲۰۰ ساعت می‌خواهیم. بعد بقیه این بار چه می‌شود؟ الان کمتر از ۳۰٪ نیروگاه‌های ما در مدار هستند، بقیه خوابیده‌اند بعد بحث بعدی، بحث انتقال است. خطوط انتقال باید بکشیم بتوانیم منتقل کنیم.

۵) با توجه به این شرایط اقتصاد کشورمان که یک راه حل بلندمدت است، چه راه حل کوتاه مدتی به ذهن شما می‌رسد برای مجزا کردن این اقتصاد از نفت و گاز و همینطور مبارزه با خام‌فروشی؟

این قسمت که دکتر کلاهی گفتند بحث خیلی مهمی هست در بحث صادرات. من نمی گویم که صادرات پوست و پوسته و کشمش و این ها مهم نیست. این ها خیلی مهم است. گرچه من با پوست موافق نیستم، ما باید کفش صادر بکنیم. ولی شرکتی که ۳۰۰۰ مگاوات نیروگاه صادر کرده است را در کشور، صادرکننده نمونه اعلام نمی کنند، باز همان پوست فروش سخنان ویژه کنفرانس است و مدال گرفت.

در بحث صادرات ما اصلا نظامی برای پشتیبانی صادرات نداریم. چه کسی قرار است وام بدهد؟ برای اینکه ما صادر کنیم، الان ما ۳۰۰۰ مگاوات نیروگاه صادر کرده ایم اما نتوانسته ایم ۳۰۰ میلیون یورو برای ۲۰۰۰ میلیارد تومان، برای فروش تجهیزات وام بگیریم. گفتیم ۱۵٪ را به ما وام بدهید که ما بتوانیم مواد اولیه بخریم و صادرات کنیم. هنوز هیچ شرکت بیمه ای وجود ندارد که این صادرات را بیمه کند. اصلا ساز و کاری برای بیمه وجود ندارد. برای این که برق را از مرز گمرک عبور بدهیم هنوز سیستمی نداریم. برای این که به سادگی بتوانیم یک توربین از کشور عبور بدهیم ده ها مشکل وجود دارد و به نظر من واقعا صنعت برق ما امروز در

آستانه اوج گیری است. در همه بخش ها، من فقط مپنا را نمی گویم. مپنا هم بخشی از این خانواده است و مپنا اگر مپنا است به خاطر تمام پشتوانه ای است که در صنعت ایران وجود دارد. اگر امروز ما، ژنراتور می سازیم، مس سرچشمه هم این جا شریک است چون مس را تامین می کند. فولاد مبارکه هم شریک هست چون فولاد آن را تامین می کند و ده ها شرکت دیگری که ریز و درشت ما را پشتیبانی می کنند تا ما بتوانیم در واقع چنین کاری را جلو ببریم. به نظرم چنانچه این بحث را نقطه قوت ببینیم باید برای سیاست های ملی و توسعه صادرات که هدف جدی دولت است، روی این صنعت باید بیش از گذشته حساب باز کنیم.

۶) تاریخچه مپنا را که بررسی می کردیم متوجه شدیم تجیمع تمام تقاضاهای نیروگاهی و خرید یکپارچه دولت باعث شد مپنا شکل بگیرد. یعنی باعث شد که بروند برای آن تقاضای بزرگ قراردادی برای انتقال فناوری ببندد. الان در واقع شرایط صنعت برق کشور در واقع عوض شده است. دیگر دولت نیست که بخواهد برود نیروگاه بخرد. بخش خصوصی است که در واقع به عنوان سرمایه گذارانی که شرکت های مختلف که در کشور

هستند می خواهند نیروگاه بخرند. در این شرایط حالا به دلایل مختلفی شاید این شرکت ها ترجیح بدهند که از شرکت های خارجی خرید انجام بشود یا حالا بحث تامین مالی یا یکجای بهتر ارائه بدهند یا هر بحث دیگری در این شرایط. بحث دیگری مطرح می شود که طبیعتا بازار نیروگاهی کشور دارد در واقع دست شرکت هایی مثل مپنا به یه نوعی در واقع خارج می شود. در این شرایط جدید اگر وزارت نیرو بود

از وزارت نیرو می پرسیدیم، در واقع دولت باید چه سازوکاری باید ببیند یا چه پیشنهادی داده شود که این انتقال فناوری یا این توسعه

فناوری هنوز اتفاق بیافتد؟؟ در عین این که دغدغه شرکت های داخلی و هم شرکت های سرمایه گذار برآورده بشود که می گویند ما هم می خواهیم حق انتخاب داشته باشیم بین شرکت های مختلف. این دو چگونه با هم قابل جمع اند؟ ببینید حرف درستی است. اولاً اگر شرایط و رقابت را برابر کنیم، اگر همه

ملاحظات را در نظر بگیریم. ولی این رقابت درست نیست اگر ما که داخلیم مالیات بدهیم، بعد شرکت خارجی معاف از مالیات باشد. وقتی می خواهیم با آن رقابت کنیم ما هم خودمان مالیات می دهیم هم کارگزاران. هم درآمد صنعت باید مالیاتش پرداخت شود، هم کارگران ما بابت کاری که می کنند باید مالیات بدهند. این در حالی است که کارکنان شرکت زیمنس که به دولت ایران مالیات نمی دهند. زیمنس هم که فروشش را به دولت ایران مالیات نمی دهد. وقتی هم که بخواهد به این جا صادر کند معاف از مالیات است. حتی ممکن

است جایزه صادراتی دریافت کند. این بحث که فاینانس انجام بدهیم بله درست است، آن ها در حال حاضر پشتوانه بزرگی در تامین مالی دارند، ما حتی پول های خودمان را هم نمی توانیم بگیریم که بخواهیم آن ها را فاینانس کنیم برای سایرین. الان ما بیش از ۶۰۰۰ میلیارد یا ۷۰۰۰ میلیارد تومان طلب داریم، اگر

بیانیه بسیج دانشجویی پیرامون همایش "قرارداد یونیت" ۱۳۹۵/۸/۲۴

بسم الله الرحمن الرحيم

"ما در گذشته روی بعضی از بخش‌ها سرمایه‌گذاری کرده‌ایم؛ از آن‌ها بهره‌برداری بشود و استفاده بشود. ما در زمینه نیروگاه‌سازی در کشور سرمایه‌گذاری خوبی کردیم؛ در زمینه پتروشیمی سرمایه‌گذاری خوبی کردیم. امروز کشور به نیروگاه احتیاج دارد، کشورهای دیگر هم به نیروگاه ارزانی که ما می‌سازیم احتیاج دارند. ما دیگر نیرویم از بیرون نیروگاه بخریم وارد کنیم، یا افرادی بیاوریم برای ما نیروگاه درست کنند. این قسمت‌هایی که سرمایه‌گذاری شده است، برایش تلاش شده است و زحمت کشیده شده است، احیاء بشود و از آن‌ها استفاده بشود."

مقام معظم رهبری (۹۵/۱/۱)

با توجه به رویکرد چند ماه اخیر وزارت نیرو در واگذاری بازار تولید برق و همچنین تأمین تجهیزات نیروگاهی کشور توسط شرکت‌های خارجی، مرکز مطالعات راهبردی انرژی بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران، بنا به تأکیدات رهبر معظم انقلاب مبنی بر مطالبه‌گری دانشجویان از مسئولین و بیان نظرات و انتقادات در فضای کارشناسی، توفیق آن داشت که همایش تخصصی "توانمندی‌های صنعت نیروگاهی، فرصت‌ها و چالش‌ها" را با حضور مدیرعامل شرکت مپنا، رئیس هیئت مدیره سندیکای صنعت برق و کارشناسان اقتصادی و سرمایه‌گذاری خارجی، در دانشکده فنی دانشگاه تهران برگزار نماید. با وجود اینکه آقای فلاحتیان، معاون محترم وزیر نیرو برای حضور در این همایش اعلام آمادگی کرده بودند، متأسفانه با وجود پی‌گیری‌های انجام شده، مسئولین وزارت نیرو بر خلاف وعده قبلی خود، حاضر به شرکت در این همایش کارشناسی نشدند و از پاسخگویی به سوالات اساتید دانشگاه و دانشجویان به ویژه درباره قرارداد وزارت نیرو با شرکت یونیت اینترنشنال ترکیه برای احداث ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه امتناع کردند. رفتاری که می‌تواند نشان دهنده تزلزل در تصمیم‌گیری مسئولان وزارت نیرو و ناتوانی آنها در دفاع کارشناسی و منطقی از عملکرد خود باشد. بسیج دانشجویی لازم می‌داند در راستای عمل به وظیفه امر به معروف و نهی از منکر، ضمن بیان نکات اصلی مطرح شده در این همایش، نکاتی را به مسئولان ذی‌ربط یادآوری نماید.

۱- اعطای امتیاز تضمین پرداخت (payment guarantee) به سرمایه‌گذاران خارجی و محروم کردن شرکت‌های داخلی از این تضمین مهم و موثر به ویژه در پروژه‌های

ضمن اینکه اگر این رانت‌ها نباشد - که بعضیش توضیح داده شد - گمان نمی‌کنم کسی بتواند با شرایط رقابتی با ما رقابت کند.

مپنا امروز، همان مپنای دیروز نیست که مثلاً شما بگویید ما امروز هم کماکان وابسته به این هستیم که دیگران به ما فناوری بفروشند. خیر ما امروز اتفاقاً دست نیاز به سمت دانشگاهیان دراز کردیم و نیازهای فنی ما باید از سمت دانشگاه انجام بگیرد. چون دیگر رقبا به ما فناوری نمی‌دهند، چون ما رقیبشان هستیم. ما باید به همان روشی فناوری تولید کنیم که آن‌ها تولید می‌کنند.

مطالباتمان را هم بدهند، همین‌ها را فاینانس می‌کردیم برای سایرین. این‌ها چیزهایی است که در واقع باید حمایت شود. مشتری به نظر من منطقی تصمیم می‌گیرد. یکی همین فاینانس که وقتی نظام بانکی کشور نمی‌تواند فاینانس کند و اگر فاینانس کند با نرخ بالا فاینانس کند، ولی آن بیمه هرمس یا آن بانک خارجی با نرخ پایین مثلاً ۳ درصد فاینانس کند. خب این طبعاً برای آن‌ها به جاذبه است. باید این‌ها را حل کرد. این‌ها مسائلی هستند که باید حل شود. به نظر من ما در شرایط بدی قرار نداریم. همین حالا هم داریم تامین مالی می‌کنیم. بقیه که فقط حرف زده‌اند، هنوز که کسی کاری نکرده است.

زیربنایی و ملزم نکردن شرکت خارجی به انتقال فناوری به داخل کشور، اشتباهی راهبردی است که می تواند تبعات جبران ناپذیری برای صنعت برق کشور به همراه داشته باشد.

۲- بر خلاف ادعای مسئولان وزارت نیرو، مسئله اصلی صنعت برق، کمبود سرمایه در داخل کشور نیست، بلکه مشکل اصلی، عدم اعطای تضمین برای بازگشت سرمایه سرمایه گذاران داخلی است. بدهی چند هزار میلیارد تومانی وزارت نیرو به شرکت های داخلی موید این موضوع است. مشکلی که می تواند با اعطای تضمین پرداخت دولتی به شرکت های معتبر داخلی (مشابه تضامین اعطایی به شرکت های خارجی)، به سادگی رفع شود و این تبعیض برطرف گردد.

۳- بر اساس برآورد کارشناسان اقتصادی، به موجب این قرارداد دولت متعهد می شود سالانه چند صد میلیون دلار در اختیار این شرکت قرار دهد که تعهد ارزی آن معادل ارز حاصل از صادرات فرش و پسته کشور می باشد. این در حالی است که با وجود پیشنهاد های متعدد شرکت های بین المللی و داخلی برای نیروگاه سازی در ایران، اعطای این ظرفیت عظیم نیروگاهی به این شرکت ترکیه ای بدون برگزاری مناقصه صورت گرفته است.

۴- در شرایطی که وزارت نیرو برای پرداخت مطالبات شرکت های داخلی با کمبود منابع مواجه است، ایجاد چنین تعهد مالی بین المللی محکم و خدشه ناپذیری موجب بحرانی تر شدن وضعیت نابسامان این وزارتخانه می شود. در شرایطی که وزارت نیرو برای ایجاد و توسعه شرکت های نیروگاه ساز داخلی بالغ بر ۸۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری کرده است، چرا از این ظرفیت داخلی استفاده نمی شود؟ آیا به راستی صنعت برق کشور در چنین موقعیت ناتوانی و عقب ماندگی قرار دارد که با پرداخت هزینه های گزاف، دست به دامن شرکت های دست چنم خارجی شود؟

۵- ضروری است از تجربه کشورهای مختلف در مدیریت اقتصاد صنعت برق و استفاده از فضای رقابتی برای واگذاری پروژه های نیروگاهی استفاده گردد و برای واگذاری این پروژه ها مناقصه عادلانه و شفاف بین شرکت های معتبر داخلی و خارجی برگزار شود. صنعت برق کشور از صنایع پیشتاز کشور به شمار می رود که نه تنها توان تولید ۹۰٪ تجهیزات مورد نیاز کشور را داراست، بلکه بیش از ۸۰٪ از صادرات خدمات فنی و مهندسی با ارزش افزوده بالا را به خود اختصاص داده است. در حالی که این صنعت

بیش از گذشته نیازمند حمایت هوشمندانه مسئولین دولتی است، متأسفانه شاهد حرکت رو به عقب مسئولین ذیربط و انعقاد قراردادهایی ضعیف و ناکارآمد از جنس قرارداد با شرکت یونیت اینترنشنال هستیم.

در این شرایط چرا نهادهای نظارتی از جمله سازمان بازرسی کل کشور نسبت به این نوع قراردادها سکوت کرده اند؟ آیا با تعلل این نهادها باید منتظر کرسنت ها و ترکسل های دیگری باشیم؟ چرا قرارداد با شرکت یونیت اینترنشنال را که بدون ضرورت، میلیارد ها دلار سرمایه ارزی از کشور خارج می کند، متوقف نمی کنید؟

بی شک این قرارداد ایراداتی نظیر نادیده گرفتن توان داخلی، عدم انتقال فناوری و ارزبری فراوان از کشور دارد که به صورت آشکار با سیاست های اقتصاد مقاومتی مغایرت دارد. سکوت معنادار ستاد اقتصاد مقاومتی در برابر چنین نقض آشکار اصول اقتصاد مقاومتی و حمایت از تولید داخلی جای بسی سوال و اشکال است. بدین ترتیب آیا عنوان "ستاد اقتصاد وارداتی" برای آن زینده تر نیست؟ آیا این عملکرد متناقض مسئولین، ضایع کردن سیاست های اقتصاد مقاومتی و رهنمودهای رهبری نیست؟ آیا این قراردادها نتیجه ای جز بیکاری ۱۵۰ هزار نفر نیروی فعال در این صنعت را دارد؟

متأسفانه سالهاست قانون حمایت و تشویق سرمایه گذاری خارجی، بزرگترین ظلم به توان داخلی بوده است. حال که در سال اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل، حمایت از توان داخلی به عنوان بازوی محرک اقتصاد کشور عنوان شده است، چرا نمایندگان مجلس برای اصلاح این قانون اقدامی نمی کنند؟

علی رغم عملکرد ضعیف وزارت نیرو در حمایت از توان داخلی، اما همچنان امید داریم تا روند این قرارداد زیان بار هر چه زودتر متوقف گردد. بسیج دانشجویی دانشکده های فنی دانشگاه تهران، مجدداً از مسئولان ذی ربط می خواهد که ضمن لغو فوری این نوع واگذاری، با برگزاری یک مناقصه عادلانه و شفاف با حضور شرکت های معتبر داخلی و خارجی، حفظ مصالح کشور را در عملکرد خود در نظر بگیرند.

والعاقبة للمتقين

بسیج دانشجویی پردیس

دانشکده های فنی دانشگاه تهران

نامه بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران به سازمان بازرسی کل کشور ۱۳۹۵/۴/۱۵

ریاست محترم سازمان بازرسی کل کشور

جناب آقای سراج

سلام علیکم

همانطور که مستحضر هستید امسال، توسط مقام معظم رهبری سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» نام گذاری شده است. یکی از پایه‌های اساسی اقتصاد مقاومتی که توسط معظم له برشمرده شده است، حمایت جدی از تولید ملی می‌باشد.

بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران، در جریان رصد اخبار اقتصادی، قراردادهای و تفاهم‌نامه‌های منعقد شده با شرکت‌های خارجی متوجه این موضوع شده است که بسیاری از این قراردادها و تفاهم‌نامه‌ها در حالی امضا شده که در آن حوزه‌ها، توان داخلی موجود می‌باشد. یکی از این قراردادها، قرارداد خرید ۵۰۰ واگن قطار توسط وزارت راه بود که سازمان بازرسی در راستای اجرای وظایف خود، آن را ملغی اعلام کرده است. بسیج دانشجویی ضمن تقدیر از این اقدام شایسته و به هنگام، موارد مشابهی را که نیازمند بررسی و اقدام می‌باشند، به اطلاع جنابعالی می‌رساند.

الف- قرارداد وزارت نیرو جهت ساخت نیروگاه

علی رغم توان و تجربه‌ی داخلی کشور در زمینه ساخت نیروگاه، وزارت محترم نیرو، قراردادی برای ساخت هفت نیروگاه گاز طبیعی با شرکت «یونیت اینترنشنال» ترکیه به ارزش چهار میلیارد و دویست میلیون دلار منعقد کرده که به دنبال آن، ۱۰٪ از ظرفیت تولید برق حرارتی کشور در اختیار ترک‌ها قرار می‌گیرد و فرصت حضور در بخش قابل توجهی از بازار نیروگاهی کشور از شرکت‌های توانمند و متخصصان داخلی سلب می‌شود. این در حالی است که مقام معظم رهبری در بیانات ابتدای سال خود در حرم رضوی، یکی از ده اولویت اساسی برای اقدام و عمل در زمینه اقتصاد مقاومتی را استفاده و بهره‌برداری از بخش‌هایی که قبلاً سرمایه‌گذاری شده است برشمرده و تذکر داده بودند که: «امروز کشور به نیروگاه احتیاج دارد، کشورهای دیگر هم به نیروگاه ارزانی که ما می‌سازیم احتیاج دارند. ما دیگر نیرویم از بیرون نیروگاه بخریم وارد کنیم، یا افرادی بیاوریم برای ما نیروگاه درست کنند. این قسمت‌هایی که سرمایه‌گذاری شده است، برایش تلاش شده است و زحمت کشیده شده است، احیاء بشود و از آن‌ها استفاده بشود.»

امضای این قرارداد در حالی است که وزارت نیرو جزئیات تعیین کننده این قرارداد را شفاف نکرده

است و این موضوع احتمال اعطای امتیازهای ویژه و خاص به این شرکت ترک را تقویت می‌کند. مجوز صادرات برق یکی از این امتیازهاست که برای اولین بار تنها برای این شرکت صادر شده است. همچنین تحویل گاز ارزان برای صادرات برق و ... تضمین ویژه دولتی برای پرداخت پول برق تولیدی این شرکت از دیگر امتیازهایی است که احتمال اعطای آن به این شرکت ترک وجود دارد.

همچنین وزارت نیرو اعلام کرده است که توافق شده شرکت ترک از حداکثر توان داخلی استفاده کند اما تاکنون سازوکار مشخص تحقق این امر را شفاف بیان نکرده است. خاطر نشان می‌گردد وزارت نیرو در حالی ادعا می‌کند که سرمایه‌های داخلی برای ساخت نیروگاه وجود ندارد که خود با پرداختن پول برق به سرمایه‌گذاران داخلی باعث شده است آن‌ها توان و تمایلی به سرمایه‌گذاری در شرایط فعلی نداشته باشند. بخش خصوصی داخلی اعلام کرده است در صورتی که آن‌ها نیز شرایطی مشابه شرایط سرمایه‌گذاران خارجی باشند، قادر به تأمین منابع مورد نیاز هستند.

لازم به ذکر است که آقای فلاحتیان (معاون محترم وزیر نیرو) از نهای شدن این قرارداد طی هفته جاری خبر داده است، این در حالی است که این قرارداد نقاط ابهام بسیاری دارد که باید شفاف شوند و مسائل حل نشده بسیاری دارد که باید پاسخ داده شوند. در چنین شرایطی لازم است سازمان بازرسی با ورود به موقع امضای قرارداد نهای را حداقل تا زمان مشخص شدن جزئیات قرارداد به تأخیر اندازد و امکان بازنگری در قرارداد را بدون تحمیل هزینه اضافی به کشور فراهم کند.

ب- قرارداد پروژه های عمرانی

چندین قرارداد بین المللی در این حوزه در حال ارزیابی جهت انعقاد می‌باشد، در صورتی که توان داخلی در حوزه فنی و مهندسی، جهت انجام این پروژه ها موجود است. اما شرکت های داخلی به دلیل وجود مشکلات در تامین اعتبار این پروژه ها در برابر شرکت های خارجی در موضع ضعف قرار دارند. واگذاری این پروژه ها به شرکت های خارجی به منزله ی تضعیف نیروهای داخلی است. وزارت محترم راه و شهرسازی بارها در پروژه های عمرانی در پرداخت اقساط خود بدقولی کرده و هم اکنون مبلغ قابل ملاحظه ای به پیمانکاران داخلی بدهکار است. دولت محترم تنها در صورت پرداخت بدهی های معوق خود به پیمانکاران داخلی، قدرت سرمایه گذاری و حضور در پروژه های عظیم را به آنان باز می گرداند.

همچنین دولت محترم برای بدست آوردن اعتماد سرمایه گذاران خارجی به آنان، ضمانت نامه های ارزی بانک مرکزی واگذار می کند تا در صورت عدم پرداخت اقساط توسط دولت، در روز موعد به بانک مرکزی مراجعه کنند. درحالی که این اوراق در اختیار شرکت های داخلی قرار نمی گیرد و این به معنای کم توجهی دولت محترم نسبت به شرکت های داخلی می باشد.

از جمله ی قرارداد هایی که نیازمند بررسی می باشد:

نامه بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران به

رئیس جمهور

۱۳۹۵/۶/۱۴

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای دکتر روحانی

سلام علیکم

همانطور که مستحضر هستید مقام معظم رهبری امسال را سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» نام گذاری نمودند. یکی از پایه‌های اساسی اقتصاد مقاومتی که توسط معظم له برشمرده شده است، حمایت جدی از تولید ملی و سرمایه ایرانی می‌باشد. ایشان در دیدار اخیر با اعضای محترم هیئت دولت (در تاریخ ۹۵/۶/۳) درمورد پیگیری واگذاری پروژه‌ها به شرکت‌های خارجی تاکید داشتند:

«من شنیدم حتی در برخی از موارد و برخی از بخش‌های دولتی – که حالا این را جناب آقای رئیس جمهور اگر ان شاء الله دنبال بکنند خوب است – که برخی از این به قول آقایان پروژه‌ها را از خارجی‌ها قبول می‌کنند و امکانات هم به آن‌ها می‌دهند، [اما] به این شرکت دانش‌بنیان داخلی که می‌تواند این کار را انجام بدهد، نمی‌دهند! یعنی این گزارش‌هایی است که به ما رسیده که ان شاء الله خلاف واقع باشد، اما گزارش‌هایی است که هست؛ این‌ها را باید به نظر من تعقیب کرد و دنبال کرد و مهم است.»

علی‌رغم رهنمودهای رهبری در این خصوص و تاکید مکرر ریاست جمهوری بر اجرای دقیق آن، در حالی که شرکت‌های متعدد نیروگاه‌ساز در داخل کشور موجود است، وزارت محترم نیرو طی قراردادی با شرکت یونیت اینترنشنال ترکیه فرصت ساخت، مالکیت و بهره‌برداری ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه را همراه با اعطای امتیازهای ویژه در اختیار این شرکت سرمایه‌گذار خارجی قرار داده است.

طی این قرارداد که بر احداث نیروگاه‌ها به صورت BOO توافق شده است، وزارت نیرو تضمین می‌کند که به مدت شش سال، برق تولیدی نیروگاه را خریداری نماید. در نهایت نیز متاسفانه مالکیت صد در صدی این نیروگاه به شرکت ترکیه‌ای تعلق می‌گیرد.

واگذاری این ظرفیت نیروگاهی بزرگ زمانی عجیب‌تر به نظر می‌رسد که طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مشخص می‌شود این شرکت در طول فعالیت ۴۰ ساله خود تاکنون، تنها در تأسیس ۳۲۳۰ مگاوات نیروگاه حرارتی، آن هم فقط در ایران مشارکت داشته است و تنها مالکیت صد درصدی ۱۷۷ مگاوات نیروگاه در ترکیه و بخش‌هایی از اروپای شرقی را بر عهده دارد. با

- ۱- قطعه‌ی سوم آزادراه تهران- شمال حد فاصل پل زنگوله - سه راهی دشت نظیر - شرکت دوو کره جنوبی با سرمایه‌گذاری یک میلیارد و سیصد میلیون دلار
  - ۲- راه آهن اهواز-اصفهان - شرکت دایلیم کره جنوبی با سرمایه‌گذاری چهار میلیارد دلار
  - ۳- سد مخزنی کارون ۲ - شرکت ک واتر کره جنوبی با سرمایه‌گذاری یک میلیارد و پانصد میلیون دلار
  - ۴- ساختمان بیمارستان جدید علوم پزشکی شیراز - شرکت هیوندایی کره جنوبی
  - ۵- خطوط ریلی تهران - همدان و قم - اراک - شرکت فروی دلو استاتو ایتالیا با سرمایه‌گذاری به ارزش سه میلیون و پانصد هزار یورو
- انتظار دانشجویان انقلابی از سازمان بازرسی این است که موارد فوق را در اولویت بررسی قرار داده و در صورت مشاهده تخلف از قوانین و مصوبات، علاوه بر لغو قراردادها با مسئولین خاطی برخورد جدی صورت دهد تا شیوع و لنگاری مدیریتی در فضای اقتصادی کشور پایان پذیرد. در دو مورد اشاره شده مهمترین دلیل برای واگذاری پروژه‌ها به شرکت‌های خارجی، تامین منابع مالی پروژه‌ها عنوان می‌شود؛ زیرا در این گونه پروژه‌ها، توانمندی شرکت‌های داخلی به حدی است که نیازمندی فناوریانه در آن دیده نمی‌شود و تنها نقد وارد بر توان داخلی، محدودیت آن‌ها در تجهیز منابع مالی است. این در حالی است که اخیراً بازار سرمایه کشور چند ابزار راهبردی را برای تجهیز منابع مالی از طریق بورس توسعه داده است. بر پایه این ابزارها که شامل صندوق‌های سرمایه‌گذاری پروژه و اوراق صکوک به ویژه اوراق استصناع است، منابع خرد و نیمه خرد مردمی می‌تواند در اختیار شرکت‌های توانمند داخلی قرار گیرد. فروش ۵ هزار میلیارد تومانی اوراق مشارکت نفتی در روزهای پایانی سال ۱۳۹۴ که به گفته مسئولین سازمان بورس و اوراق بهادار، در کمتر از یک ساعت انجام شد، نشان‌دهنده کارایی بالای این نوع ابزارهای تأمین مالی و تمایل مردم به مشارکت در این زمینه است. در صورت عملیاتی شدن این راهبرد، شرکت‌های داخلی با ارائه تضامین مربوطه قادر خواهند بود نسبت به اجرای پروژه‌های ملی و زیربنایی اقدام نمایند و آحاد جامعه در تحقق اقتصاد مقاومتی نقش ایفا نمایند.

والعاقبه للمتقين

بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران

محمدرضا قلی زاده

توجه به این که مهم ترین امتیازی که در اختیار این شرکت قرار گرفته است ضمانت دولتی ایران برای پرداخت هزینه برق می باشد، نکاتی در این راستا خدمت حضرتعالی یادآوری می شود:

- در حالی وزارت نیرو به دلیل کمبود منابع، توانایی پرداخت کامل هزینه برق شرکت های تولیدکننده داخلی را ندارد که طلب این شرکت ها از وزارت نیرو به ۱۲ هزار میلیارد تومان رسیده است.^۱ لذا این شرکت ها علی رغم تمایل برای ساخت و تجهیز نیروگاه ها، توان سرمایه گذاری جدید در این حوزه را ندارند. اما سوال اینجاست که چرا این شرکت خارجی حاضر است این حجم از سرمایه گذاری کم سابقه را برای تولید ۵۰۰۰ مگاوات برق در ایران انجام دهد؟ خوشبختانه با شفاف سازی وزارت محترم نیرو روشن شده است که جهت پرداخت هزینه برق به این شرکت، ضمانت پرداخت وزارت اقتصاد (sovereign payment guarantee) اعطا می شود. ضمانتی که علی رغم درخواست شرکت های متعدد داخلی از جمله شرکت های دانش بنیان این حوزه در اختیار آن ها قرار نمی گیرد. لازم به ذکر است که به کمک این ضمانت صادر شده از سوی وزارت اقتصاد، شرکت یونیت قادر است منابع مالی مورد نیاز برای این پروژه را با دریافت وام از بانک های بین المللی تامین کند.

- اعطای این ضمانت نامه به شرکت ترک موجب می شود در دوره ۶ ساله که وزارت نیرو موظف به خرید تضمینی برق تولیدی است، پرداخت هزینه برق شرکت یونیت به صورت کامل در اولویت پرداخت های این وزارتخانه قرار گیرد. با توجه به کمبود منابع وزارت نیرو و بدهی سنگین آن به شرکت های داخلی، منابع در دسترس این وزارتخانه برای پرداخت هزینه برق شرکت های تولیدکننده ایرانی در آینده ای نه چندان دور کاهش می یابد و این موضوع باعث تضعیف بیش از پیش این شرکت ها خواهد شد.

- این تضمین طبق ماده ۶ قانون "الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت"^۲ به این شرکت خارجی اعطا می شود و این در حالی است که ماده قانونی مذکور بر در نظر گرفتن اولویت برای سرمایه گذار ایرانی در اعطای این تضمین تأکید دارد. در چنین شرایطی این سوال مطرح می شود که چرا وزارت اقتصاد با نادیده گرفتن شرکت های توانمند داخلی قصد ارائه چنین تضمینی به سرمایه گذار خارجی نموده است؟ شایسته است وزیر محترم اقتصاد به عنوان یکی ارکان اصلی ستاد اقتصاد مقاومتی، در اولویت دهی به شرکت خارجی برای اعطای این تضمین تجدید نظر نموده و برای شرکت های داخلی واجد شرایط، اولویت ارائه تضمین را در نظر بگیرند. لازم به تأکید است با توجه به غیرقانونی بودن اعطای این تضمین به شرکت خارجی در عین وجود شرکت های داخلی، سازمان بازرسی کل کشور

۱- گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، شهریور ماه ۱۳۹۵

می تواند از اعطای این تضمین جلوگیری کند.

با توجه به پیشینه موفق همکاری سرمایه گذاری مشترک بین شرکت IFIC Holding آلمان با شرکت مینا برای احداث نیروگاه جنوب اصفهان در سال ۸۱ و هم چنین اعلام آمادگی شرکت های خوش سابقه داخلی چون مینا و سندیکا تولیدکنندگان برق، برای دریافت این پروژه با وجود همین امتیازات و تضمین ها، شایسته است جناب عالی، هیئت وزیران و وزارت اقتصاد در اعطای چنین تضمینی به یک شرکت نه چندان معتبر خارجی تجدید نظر کنید و حداقل شرایط لازم را برای برگزاری یک مناقصه عادلانه و شفاف برای واگذاری این پروژه مهیا فرمایید.

امید است با توجه به بیانات اخیر رهبر انقلاب، جناب عالی پیگیری لازم را برای این موضوع در دستورکار قرار دهید و از اعطای امتیازات ویژه به شرکت های خارجی در عین وجود شرکت های توانمند داخلی جلوگیری نمایید.

والعاقبة للمتقين

مسوول بسیج دانشجویی پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران

محمدرضا قلی زاده

رونوشت به:

- وزیر محترم اقتصاد و دارایی، جناب آقای دکتر طیب نیا

- وزیر محترم نیرو، جناب آقای مهندس چیت چیان

- رئیس محترم سازمان بازرسی کل کشور، جناب آقای قاضی سراج

- رئیس محترم سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران، جناب آقای خزاعی

۲- ماده شش قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت: در اجرای قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ به منظور جلب سرمایه گذاری خارجی، در اجرای طرح های زیربنایی و تولیدی از قبیل طرح های نیروگاهی، انتقال نیرو، پالایشگاه تأمین و انتقال آب، فاضلاب، راه آهن، راه و آزادراه، فرودگاه، بندر، ناوگان ریلی و طرح های مخابراتی با اولویت سرمایه گذار ایرانی به دولت اجازه داده می شود علاوه بر تضمین های قابل ارائه در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی نسبت به تضمین پرداخت تعهدات قراردادی شرکت های دولتی ایرانی طرف قرارداد (که نهایتاً کالا و خدمات آن ها الزاماً می بایست توسط دولت خریداری شود) اقدام نماید.

نامه بسیج دانشجویی دانشگاه شریف به سازمان

بازرسی کل کشور

۱۳۹۵/۱۲/۱۴

جناب آقای قاضی سراج

ریاست محترم سازمان بازرسی کل کشور

با سلام و احترام

حدود یک سال است که از بحث قرارداد وزارت نیرو با شرکت ترکیه‌ای یونیت اینترنشنال برای ساخت نیروگاه در کشور می‌گذرد، قراردادی که با اعطای امتیازهای ویژه به شرکت نه چندان مطرح ترکیه‌ای و نادیده گرفتن توان داخلی همراه بوده است. از همان ابتدا فعالان و نخبگان صنعت برق و دلسوزان کشور، نسبت به این موضوع واکنش نشان داده و خواستار تجدید نظر در این قرارداد شده بودند. ابهام در مفاد قرارداد، اعطای انحصاری تضمین پرداخت دولت ایران به این شرکت ترکیه‌ای، عدم الزام این شرکت به استفاده از توان داخل، حجم بسیار بالای قرارداد، سوابق ضعیف شرکت مذکور در تکمیل پروژه های نیروگاهی و پیامدهای منفی این قرارداد بر صنعت برق کشور از مهمترین دلایل این نگرانی‌ها بوده است. در این بین، انتظار می‌رفت سازمان بازرسی کل کشور به سکوت خود پایان داده و موضعی قاطع درباره این قرارداد پر ابهام اتخاذ کند.

پس از کش و قوس‌های فراوان و بالا گرفتن انتقادات نسبت به این قرارداد، سرانجام شاهد موضع‌گیری سازمان بازرسی بودیم. طبق گزارشی که این سازمان منتشر کرد، وزارت نیرو می‌بایست ظرفیت قرارداد نیروگاهی با شرکت یونیت اینترنشنال را از پنج هزار مگاوات به هزار مگاوات کاهش دهد. با اینکه این اقدام سازمان بازرسی اقدامی محافظه کارانه ارزیابی می‌شود، اما جای امیدواری بود که در همین حد، از میزان خسران میلیارد دلاری و نابودی صنعت نیروگاهی کشور کاسته شود.

بررسی اظهار نظر مسئولین وزارت نیرو در این روزها نشان می‌دهد که سازمان بازرسی از موضع حداقلی خود نیز عقب نشینی کرده و مقرر شده است در مرحله اول

ظرفیت قرارداد ۲۰۰۰ مگاوات باشد و در مراحل بعدی احتمال افزایش ظرفیت قرارداد وجود دارد. نکته تأمل برانگیز این است که مسئولین وزارت نیرو اعلام کرده‌اند ۷۰ درصد منابع پروژه توسط بانک‌های اروپایی و ۳۰ درصد دیگر از منابع داخلی تأمین می‌شود، خرید تجهیزات مورد نیاز نیز توسط شرکت‌های داخلی صورت می‌گیرد و از نظر تضامین شرکت ترکیه‌ای تاکنون ۶ میلیون یورو ضمانتنامه ارائه کرده است که معادل ۰٫۵ درصد کل پروژه ۲۰۰۰ مگاوااتی است. در این شرایط که منابع مالی مورد نیاز از بانک‌های اروپایی و داخلی تأمین می‌شود و شرکت ترکیه‌ای منابعی از خود نمی‌آورد، خرید تجهیزات نیز توسط شرکت‌های داخلی صورت می‌گیرد و شرکت ترکیه‌ای تاکنون تضامین لازم را ارائه نکرده است چه ضرورتی به حضور شرکت ترکیه‌ای به عنوان مالک نیروگاه است؟ آیا این امر چیزی به جز خسران و تباهی برای صنعت برق کشور چیز دیگری به همراه دارد؟ به فرض ضرورت حضور شرکت ترکیه‌ای آیا تنها راه حضور این شرکت اعطای تمام مالکیت این ظرفیت بزرگ نیروگاهی به آن است؟

جناب آقای سراج، مگر این همان قراردادی نیست که بنا به گزارش مراکز پژوهشی کشور همچون مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با اعطای امتیازهای متعدد به سرمایه‌گذاری خارجی همراه است؟ شرکت یونیت و یا شرکت‌های مشابه چه ویژگی منحصر به فردی دارد که مستحق این فرصت فوق العاده است؟

جناب آقای سراج، چرا با وجود گزارش سازمان بازرسی مصوبه شورای اقتصاد به شماره ۹۳۶۱۹ برای اعطای ظرفیت ۵ هزار مگاوااتی به شرکت ترکیه‌ای همچنان به قوت خود باقیست و اصلاح نشده است؟

صرف نظر از ایراد فراوان به عملکرد وزارت نیرو در این مدل قراردادی، مرور عملکرد این سازمان درباره این قرارداد و همچنین قراردادهای نفتی در طول چند ماه گذشته این احتمال را تقویت می‌کند که تصمیمات آن سازمان، کاملاً وابسته به فشارها از سوی مسئولین دولتی است که خدای نکرده در صورت واقعیت به هیچ وجه در شأن یک نهاد نظارتی در جمهوری اسلامی نیست.

پرونده این قرارداد همچنان باز است و نیازمند توجه و تصمیم مسئولین این نهاد است که تعیین میکند سرمایه و توان کشور فدای فشار و عملکرد نسنجیده یک گروه محدود شود یا اینکه جلوی خسارتی بزرگ به کشور گرفته و این اتفاقات ختم به خیر

نامه ۴۵۰ نفر از دانشجویان سراسر کشور به رئیس جمهور ۱۳۹۶/۱/۲۰

جناب آقای دکتر روحانی، ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران
با سلام و احترام

همانطور که مستحضریں، چند سالی است که سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، اولویت اول اقتصاد کشور است و در این مدت نیز دولت محترم طرح‌های گوناگونی برای تحقق این اهداف طرح و بعضی را نیز اجرایی کرده است. با وجود این، در برخی حوزه‌ها مانند صنعت برق و قراردادهای نیروگاهی نقاط ضعفی دیده میشود که لازم است برطرف شوند تا تحقق شعار سال بیش از پیش محقق شود. بدین منظور توضیحاتی در ادامه خدمتتان ارائه می‌گردد.

مسئولین محترم وزارت نیرو برای حل مسئله کمبود برق کشور توجه خود را به جلب مشارکت شرکتهای خارجی معطوف کردهاند و دلیل اصلی این موضوع را نبود منابع مالی و نقدینگی در کشور و ضعف شرکتهای داخلی در حوزه مالی ساخت نیروگاههای جدید ذکر می‌کنند. این در حالی است که نقدینگی کشور به بیش از هزار و صد هزار میلیارد تومان رسیده و میتوان با هدایت این نقدینگی به سمت صنعت نیروگاهی با استفاده از ابزارهای بازار سرمایه مانند صندوق پروژو و اوراق استصناع این مشکل را حل کرد اما متأسفانه تلاشی برای این موضوع صورت نگرفته است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد وزارت نیرو برای ترغیب و جلب مشارکت شرکتهای خارجی در قراردادهای نیروگاهی، امتیازها و امکانات ویژهای را برای آنها در نظر گرفته است که موجب بروز تبعیض بین شرکتهای داخلی و خارجی شده است. یکی از مهمترین این تبعیضها و نابرابریها تضمین پرداختی (payment guarantee) است که تنها به شرکتهای خارجی اعطا میشود و شرکتهای داخلی از آن محروم هستند. به موجب این تضمین، وزارت امور اقتصادی و دارایی به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران تعهدات مالی وزارت نیرو را تضمین می‌کند به عبارت دیگر در صورتی که وزارت نیرو نتواند تعهدات خود را نسبت به شرکت خارجی انجام دهد دولت موظف است خود مطالبات شرکت خارجی را پرداخت کند. پشتوانه این تضمین اموال دولت ایران در سرتاسر دنیاست

شود.

ریاست محترم سازمان بازرسی کل کشور با توجه به اصل ۱۷۴-ام قانون اساسی و تأکید رهبر معظم انقلاب بر پیگیری این نوع قراردادها در شهریورماه سال جاری (تاریخ سخنرانی بیاید) از شما انتظار می‌رود که تجدید نظر در این قرارداد را با جدیت بیشتر و به دور از مصلحت‌سنجی‌های احتمالی دنبال کنید و نتیجه را به ملت شریف ایران و نخبگان و فعالان صنعت برق کشور اعلام نمایید.

والعاقبه للمتقين

و به واسطه آن می توان از مؤسسات مالی و اعتباری دنیا وام ارزی با سود پایین دریافت کرد. این در حالی است که شرکت های داخلی تنها از تضمین وزارت نیرو برخوردارند، وزارتخانه ای که به دلیل مشکلات اقتصادی خود، قادر به پرداخت تمام پول برق شرکت های داخلی نیست به نحوی که این شرکت ها نزدیک به ۱۲ هزار میلیارد تومان از وزارت نیرو طلب دارند. اصرار مسئولین وزارت نیرو بر جذب سرمایه گذار خارجی در صنعت نیروگاهی و تأکید آن ها بر کمبود منابع شرکت های داخلی در حالی است که تلاش های این وزارتخانه برای پرداخت بدهی های چند هزار میلیاردی شرکت های داخلی ناکافی بوده است و این شرکت ها با مشکلات متعددی در حوزه تأمین مالی روبه رو شده اند.

در حالی که اعطای انحصاری تضمین پرداخت به شرکت های خارجی بر اساس قوانین مربوط به سرمایه گذاری خارجی از جمله ماده ۶ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت انجام می شود، از دولت محترم انتظار می رفت تا با اقدام و عمل در زمینه اقتصاد مقاومتی این قوانین ظالمانه علیه تولید ملی را اصلاح کند و حتی اگر امتیاز ویژه های به شرکت های داخلی تعلق نمی گیرد، صرفا با برابر کردن شرایط برای شرکت های داخلی و خارجی این بی عدالتی را رفع نماید. حداقل اقدام دولت می تواند این باشد که پروژه های نیروگاهی در شرایط برابر با برگزاری مناقصه عادلانه و شفاف با حضور شرکت های داخلی و خارجی واگذار شوند. هر چند این موضوع در صحبت های مسئولین وزارت نیرو بیان شده است اما در عمل تاکنون مناقصه ای در شرایط برابر با شرکت های خارجی برگزار نشده است.

یکی از مهم ترین قراردادهای خارجی وزارت نیرو، قرارداد با شرکت نه چندان معتبر یونیت اینترنشنال ترکیه است که جامعه دانشگاهی کشور تاکنون انتقادهای خود را نسبت به آن بیان کرده و نهادهای کارشناسی و نظارتی کشور درباره آن اظهار نظر کرده اند. در شرایطی که بسیاری از نخبگان دانشگاهی کشور خواستار لغو یا اصلاح جدی این قرارداد بودند، سازمان بازرسی کل کشور خواستار کاهش ظرفیت قرارداد نیروگاهی به کمتر از هزار مگاوات شد، موضوعی که هر چند همه انتظارات درباره این قرارداد را برآورده نمی کرد اما قدمی روبه جلو محسوب می شد. با این وجود اخیرا مسئولین وزارت نیرو طی اقدامی بی سابقه اعلام کرده اند که در مرحله اول توافق با شرکت یونیت اینترنشنال، قرارداد ظرفیت ۲۰۰۰ مگاواتی را با آن شرکت امضا می کنند و احتمال افزایش آن تا ۵۰۰۰ مگاوات وجود

دارد. در این شرایط لازم است به این سؤال پاسخ داده شود که چرا بدنه وزارت نیرو پس از اعلام نظر نخبگان صنعت برق و نهادهای کارشناسی و نظارتی کشور همچنان بر تصمیم نادرست خود اصرار دارد و حتی پس از اظهار نظر سازمان بازرسی کل کشور این قرارداد بزرگ را اصلاح نمی کند؟

جناب آقای رییس جمهور، ما به عنوان بخشی از جامعه مهندسی و صنعتی کشور از شما تقاضا داریم اجازه ندهید بی تدبیری برخی مسئولین در بدنه دولت، برای شرکت ها و مهندسان و نخبگان کشور هزینه بیافریند.

آقای رییس جمهور، اجازه ندهید کم کاری های مسئولین وزارت نیرو در اصلاحات قوانین سرمایه گذاری خارجی و اعطای تضمین پرداخت به سرمایه گذاران داخلی، بیش از این رکود را بر صنعت برق و نیروگاهی حاکم کند که هر گونه کوتاهی در این امر، وضعیت صنعت نیروگاهی را بحرانی تر خواهد کرد.

جناب آقای رئیس جمهور ما از این طریق اعلام آمادگی خود را برای کمک به دولت محترم و مجلس شورای اسلامی در اصلاح قوانین مرتبط با سرمایه گذاری خارجی و در نظر گرفتن منافع ملی در آن ها اعلام می داریم. در همین راستا پیشنهاد می شود وزارت محترم نیرو نسبت به انعقاد قراردادهای ضد تولید ملی با شرکت های خارجی تجدید نظر کند و اولویت اصلی خود را بر اصلاح اقتصاد صنعت برق کشور و قوانین ظالمانه قرار دهد. جناب آقای روحانی، اظهارات مسئولان وزارت نیرو، فضایی به شدت مبهم را در مورد وضعیت قرارداد شرکت یونیت اینترنشنال ایجاد کرده است. قطعا این حق مسلم مردم ایران است که مسئولان کشور، با شفافیت و صداقت از مسائل کشور با آنها سخن بگویند تا اطمینان مردم نسبت به مسئولان بیش از پیش گردد. ما بر خود لازم می دانیم در مقابل چنین قراردادهایی که شرکت ها و نخبگان صنعت ایرانی و تولید و اشتغال دانش بنیان کشور را فدای غفلت های برخی از مسئولین می کند سکوت نکنیم و از شما به عنوان نماینده ملت ایران درخواست داریم به منظور محافظت از منافع ملی، پیگیری های لازم را برای اصلاح این گونه قراردادها انجام دهید.

با آرزوی توفیق و سربلندی برای دولت و ملت سرفراز ایران
جمعی از دانشجویان دانشگاه ها

ما در گذشته روی بعضی از بخش‌ها سرمایه‌گذاری کرده‌ایم؛ از آنها بهره‌برداری بشود و استفاده بشود. ما در زمینه‌ی نیروگاه‌سازی در کشور سرمایه‌گذاری خوبی کردیم؛ در زمینه‌ی پتروشیمی سرمایه‌گذاری خوبی کردیم. امروز کشور به نیروگاه احتیاج دارد، کشورهای دیگر هم به نیروگاه ارزانی که ما می‌سازیم احتیاج دارند. ما دیگر نرویم از بیرون نیروگاه بخریم وارد کنیم، یا افرادی بیاوریم برای ما نیروگاه درست کنند. این قسمتهایی که سرمایه‌گذاری شده است، برایش تلاش شده است و زحمت کشیده شده است، احیاء بشود و از آنها استفاده بشود.

مقام معظم رهبری ۹۵/۱/۱

مرکز مطالعات راهبردی انرژی
بسیج دانشجویی دانشکده فنی دانشگاه تهران

آدرس: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، دانشگاه تهران، پردیس دانشکده‌های فنی، دفتر بسیج دانشجویی
وب سایت اینترنتی: www.cses.ir